

HÍRADÓ

XXII. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1978. MÁJUS 13.

Leonyid Brezsnyev a Német Szövetségi Köztársaságban

Leonyid Brezsnyev, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának főtitkára, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnöke, a múlt hét végén hivatalos látogatásra a Német Szövetségi Köztársaság fővárosába, Bonnba érkezett. A szovjet államfő kíséretében volt A. A. Gromiko, az SZKP Központi Bizottsága Politikai Bizottságának tagja, külügyminiszter, N. A. Tyihonov, a Minisztertanács elnökének első helyettese, B. P. Bugajev polgári repülésügyi miniszter, N. Sz. Patolicsev külkereskedelmi miniszter és L. M. Zamjatin, az SZKP KB osztályvezetője. A nyugatnémet fővárosban csatlakozott a küldöttséghez V. Fallin, a Szovjetunió bonni nagykövete.

A gépből kiszálló Leonyid Brezsnyevet Walter Scheel szövetségi elnök köszöntötte, majd üdvözölték a vendéget a fogadására megjelent nyugatnémet vezetők, Helmut Schmidt szövetségi kancellár, Hans-Dietrich Genscher külügyminiszter és a kormány többi tagja.

★

Leonyid Brezsnyev és Helmut Schmidt első megbeszélése, amelyen a két külügyminiszter is részt vett, a tervezettnél húsz perccel tovább tartott. Mint L. M. Zamjatin és Klaus Bölling, a bonni kormány szóvivője közös sajtótájékoztatójukon közölték, a megbeszélések nyílt, tárgyszerű, kellemes légkörben folytak, és elsősorban a kétoldalú kapcsolatokat ölelték fel.

Helmut Schmidt a megbeszéléseken hangsúlyozta, hogy az NSZK kormányának politikája az enyhülés céljait szolgálja. Ennek érdekében folytatott tárgyalásokat az elmúlt hónapokban Kádár Jánossal, Nicolae Ceausescuval, Edward Gierekkel és Gustáv Husákkal. Arra törekszik, hogy az enyhülési politika bázisát kiterjesszék, az együttműködést elmélyítsék. Már az első tárgyalási napon is bebizonyosodott, hangsúlyozta Klaus Bölling, hogy amiben véleménykülönbségek vannak, azt konstruktív szellemben igyekeznek megközelíteni.

★

Leonyid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnöke több alkalommal tanácskozott az NSZK vezetőivel, találkoztak a Német Kommunista Párt küldöttségével, majd fogadta az ellenzéki pártok vezetőit.

A szovjet államfő beszéde a nyugatnémet tv-ben

Leonyid Brezsnyev a nyugatnémet tv-ben összegezte látogatásának tapasztalatait. Hangsúlyozta: — Teljesen elégedettek vagyunk az eredményekkel. Walter Scheel elnökkel, Helmut Schmidt kancellárral, Genscher alkancellárral folytatott tárgyalásaink, Willy Brandt-tal, a szociáldemokrata párt elnökével s az NSZK más állami és politikai személyiségeivel tartott találkozásaink igen szükségeseknek és hasznosoknak bizonyultak.

Amikor most újra keltünk Bonnba, abban láttuk feladatunkat, hogy az 1970. évi moszkvai szerződésre támaszkodva, az NSZK vezetőivel együtt meghatározzuk az elkövetkező évekre országaink közötti kétoldalú együttműködésének fő irányvonalát, s egyúttal kijelöljük az együttműködés útját a béke és a nemzetközi enyhülés megszilárdításában. Meggyőződésünk, hogy a látogatás során e téren sokat értünk el. Joggal reméljük, hogy az eredmények megszilárdítják, bővítik a Német Szövetségi Köztársaság és a Szovjetunió viszonyát — hangsúlyozta a szóvivő.

A nemzetközi élet eseményei fejlődésének igen fontos pontjához érkezünk most. A Szovjetunió és az NSZK sokat tehet azoknak a nehézségeknek a megszüntetéséért, amelyek a megszüntetéséért, amelyekbe az enyhülés folyamata utköveti a maga fejlődésében. Sokban a mi országainktól függ, hogy megszilárdulnak-e, elmélyülnek-e azok a pozitív folyamatok, amelyek a hetvenes évek első felében kezdődtek el a nemzetközi kapcsolatokban.

Országunk, a Szovjetunió, emiatt abban látja legfontosabb nemzetközi célját, hogy megakadályozza az emberiségnek a háború felé való sodródását, támogassa és megszilárdítsa az általános, igazságos és örök időkre szóló békét. Ez megengedhetetlen irányvonalunk, s ez semmiféle konjunkturalis szeljárástól nem függ.

Május első harmadának végén országaink, népeink számára különösen jelentős időszak. Minden évben ekkor emlékezünk meg arról, hogy

Európa területén véget érték a második világháború harcainak. Természetesen egymástól eltérően emlékezünk meg erről, érzéseink gyakran ellentétesek, s ez érthető is. De hangulatunkban, érzelmeinkben nemcsak eltérések vannak, hanem van közös vonás is, s ez, véleményem szerint, napjainkban már sokkal lényegesebb, sokkal fontosabb. A múlt háborúban népeink hatalmas, pótolhatatlan veszteségeket szenvedtek. S bár már új nemzedék nőtt fel, ma már a Szovjetunió és az NSZK minden második állampolgára csak könyvből ismeri a háborút, a múlt arra készít bennünket, hogy vonjuk le a közelmúlt történetének tanulságait, s növeljük béketörekvésünket, azt a szándékunkat, hogy ne engedjük új tragédia bekövetkezését.

A közös nyilatkozatban, amelyet Schmidt kancellár úrral írtunk alá, kifejeződik a feleknek az a szándéka, hogy szilárd és állandó alapokon fejlesszük az NSZK és a Szovjetunió politikai együttműködését. Ez egyaránt vonatkozik a kétoldalú kapcsolatokra és a nagy nemzetközi kérdésekre, mindenekelőtt az olyanokra, mint a békés egymás mellett élés, az enyhülés, a fegyverkezési verseny megszüntetése. Aláírtuk azt a megállapodást is, amely meglehetősen hosszú időszakra előírja gazdasági kapcsolataink fejlődését.

Ezek jó eredmények. A mi szempontunkból most az a feladat, hogy az elért megállapodások gyakorlati tettekben, a nemzetközi életben kifejtett közös, reális erőfeszítésekben nyilvánuljanak meg.

★

Bonnban szovjet—nyugatnémet 25 évre szóló gazdasági és ipari együttműködési keretmegállapodást írt alá Leonyid Brezsnyev és Andrej Gromiko, illetve Helmut Schmidt és Hans-Dietrich Genscher.

A szerződő felek mindent megtesznek azért, hogy közép- és hosszú lejáratú hiteleket lehetőleg legkedvezőbb feltételekkel folyósíthassanak.

Közös nyilatkozat

L. I. Brezsnyev és Helmut Schmidt a beható eszmecsere eredményeként arra a közös megállapításra jutott, hogy tovább hatékony erőfeszítésekre van szükség a béke biztosítása érdekében, annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az enyhüléshez, a leszerelés és a fegyverzet korlátozása terén bekövetkező haladás elősegítéséhez.

I.

Az elmúlt évtized fejleményeiből a két fél arra a következtetésre jut, hogy a feszültség enyhítése szükséges, lehetséges és hasznos. Nem látnak semmiféle ésszerű alternatívát az államok békés egymás mellett éléséhez képest, annak ellenére, hogy néhány alapvető kérdésben a két fél álláspontja között eltérés mutatkozik, s eltérnek egymástól politikai, gazdasági és társadalmi rendszereik is. A felek kifejezésre juttatják azt a szándékukat, hogy kiszélesítik és elmélyítik az enyhülés folyamatát, e folyamatot fokozatossá és állandóvá teszik.

II.

A felek elhatározott szándéka: hozzájárulnak ahhoz, hogy az európai biztonsági és együttműködési tanácskozással megkezdett folyamat dinamikusan folytatódjék. Ennek érdekében amellet foglalnak állást, hogy a helsinki értekezlet záróokmányában foglalt és aláírt valamennyi elv és elgondolás teljes mértékben megvalósuljon az aláíró államok egymás közti viszonyában az egész Európában, az államok együttműködése érdekében, s az emberek javára.

Az ilyen, hosszú időre szóló politika azt követeli, hogy a konkrétnak sikeres érdekében következetes erőfeszítéseket tegyenek. Ebben az összefüggésben a felek szándékában áll, hogy építő módon használják fel az elkövetkező időszakot arra, hogy elősegítsék a helsinki értekezleten részt vett államok készülő közös terveinek és találkozóinak sikerét. A két kormány kapcsolatát tart fenn egymással ezekről a kérdésekről.

III.

Tekintettel a már meglévő és állandóan növekvő mindenfajta fegyverkezési verseny megszüntetése érdekében. Mindkét fél meggyőződése, hogy ez a probléma rendkívül sürgős és fontos. A probléma megoldása — azzal a céllal, hogy megvalósuljon az általános és teljes leszerelés hatékony nemzetközi ellenőrzéssel — megfelel a világ valamennyi állama és népe politikai és gazdasági érdekeinek, függetlenül az államok nagyságától, mindenekelőtt megfelel biztonságunk érdekeinek.

Meg kell gyorsítani a megállapodás létrehozását a leszerelés és a fegyverzet korlátozása terén, azért, hogy az enyhülés folyamata ne károsodjék a katonai terén bekövetkező fejlődés következtében, hanem éppen ellenkezőleg, az enyhülés egészüljön ki katonai intézkedésekkel is.

Mindkét fél fontosnak tartja, hogy senki se tegyen szert katonai fölényre. Abból indulnak ki, hogy a viszonylagos egyenlőség és paritás elegendő a védelem biztosítására. Véleményük szerint nagy jelentőségű lenne a megfelelő leszerelési intézkedéseknek, a nukleáris és hagyományos fegyverek korlátozása terén megvalósuló olyan lépéseknek, amelyek megfelelnek ennek az elvnek.

A Közép-Európában levő fegyveres erőket illetően

mindkét fél támogatja a bécsi tárgyalások célját, azt, hogy a jelenleginél szilárdabb helyzetet alakítsanak ki a megélvönél alacsonyabb katonai színvonalon, annak az elvnek az alapján, hogy a részvevők biztonsága ne károsodjék. Mindkét fél ismét kijelenti, hogy ennek megfelelően kész lesz részt venni fegyveres erőinek csökkentésében azoknak az elveknek alapján, amelyeket Bécsben határoznak meg a tárgyalások közvetlen részvevőire vonatkozóan.

IV.

A felek elhatározott szándéka, hogy minden téren tovább növelik kapcsolataik minőségét és színvonalát, arra törekszenek, hogy a jószomszédosság és a növekvő együttműködés az eljövendő nemzedékeknek is biztos támasza legyen.

V.

A felek fontos eszköznek tekintik az aktív és tárgyszerű eszmecsere, amely a jobb kölcsönös megértés és a nagyobb bizalom megeremtését szolgálja. Ezért szándékukban áll, hogy következetesen folytatják az ilyen eszmecsere, beleértve azt, hogy rendszeres konzultációt folytatnak a megfelelő szinten, az egyetértés alapjainak kiszélesítése érdekében.

VI.

Igen fontos, hogy a jobb kölcsönös megértés, a kölcsönös tisztelet és a nagyobb kölcsönös jóindulat eszméi meggyökeresedjenek és elmélyüljenek mindkét ország állampolgárainak tudatában. Ez különösen az ifjúságra vonatkozik, amelynek sohasem szabad átélnie azt, amit az előző nemzedékek átéltek. Mindkét fél tudatában van annak, hogy ehhez állandó és új erőfeszítésekre, köztük együttes erőfeszítésekre van szükség.

VII.

A felek azt a feladatot tűzik maguk elé, hogy elősegítik a gazdasági, ipari és technikai együttműködést. Az ilyen együttműködést fontos és szükséges összetevőnek tartják a kétoldalú kapcsolatok megszilárdításában. Az együttműködés mindinkább arra kell irányulnia, hogy hosszú távra szóló távlatokat dolgozzon ki, úgy, hogy az együttműködés állandó kiszélesítéséhez fűződő érdek mindkét részből növekedjék. Így létrejön a kölcsönös kapcsolatok olyan szilárd materiális alapja, amely túlmegy a jelen évszázadok határára, s mindkét ország polgárainak hasznot hoz.

VIII.

A múlt tapasztalatai és a béke iránti felelősség megszilárdítják mind a két fél meggyőződését, hogy csupán az enyhülés és a kölcsönös kapcsolatok konstruktív szellemű fejlesztése útján lehet közelebb hozni a népek vágyának megvalósítását, a tartós béke biztosítását.

IX.

A felek megerősítik azt az álláspontjukat, hogy az 1971. szeptember 3-án aláírt négyoldalú megállapodás szigorú tiszteletben tartása és teljes megvalósítása lényegi feltételét jelenti az enyhülésnek Közép-Európában, az érintett államok, így a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság közötti kapcsolatok megjavításának.

X.

A felek hangsúlyozzák, hogy kétoldalú kapcsolataikat a jövőben is az enyhülés és az együttműködés követelményeinek szellemében fejlesztik. Meggyőződésük, hogy ez mindenkinek javát szolgálja.

Az ENSZ Biztonsági Tanácsának rendkívüli ülésén egyhangúlag elfogadott határozatában ítélte el a dél-afrikai fajüldöző rendszer hadseregének Angola ellen végrehajtott invázióját, és csapatainak azonnali visszavonására szólították fel a dél-afrikai kormányt.

Röviddel a Biztonsági Tanács ülése előtt fejeződött be az ENSZ Namibia-tanácsának a pretoriai rezsim újabb inváziójával kapcsolatos tanácskozása. A testület szigorú gazdasági szankciók, valamint olaj- és fegyverzállítási embargó életbeléptetését követelte az agresszor ellen.

Az el nem kötelezett országok biztonsági tanácsbeli képviselői a BT elé terjesztett határozattervezetükben élesen elítélték az Angola ellen végrehajtott dél-afrikai agressziót, és követelik az inváziós erők haladéktalan és feltétel nélküli kivonását.

Elisio de Figueiredo, Angola ENSZ-képviselője beszédében felszólította a világszervezetet, hogy nyújtson segítséget Angola szuverenitásának és területi integritásának megvédéséhez. Közölte, hogy a barbár bombatámadásokkal indított invázió még mindig tart, a pretoriai rezsim újabb erőfeszítéseket küld, és semmi jele a dél-afrikai csapatok visszavonulásának. Elmondotta, hogy a dél-afrikai erők agressziójukat Cassinga városán kívül kiterjesztették Chitakerára, Bombondalára és a Kaluekegátra is. Figueiredo hangsúlyozta: merő hazugság a dél-afrikai rezsimnek az az állítása, hogy „korlátozott akcióját” az állítólag angolai területen levő SWAPO-támaszpontok ellen indította. Valójában a térségben található namíbiai menekülttáborok ellen indított barbár támadásokról van szó, amelyeknek célja az angolai helyzet megzavarása.

Puja Frigyes az NDK-ban

Puja Frigyes külügyminiszter Oskar Fischernek, az NDK külügyminiszterének meghívására baráti látogatást tett a Német Demokratikus Köztársaságban.

A külügyminiszterek új egyezményt írtak alá a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság kulturális és tudományos együttműködéséről.

A miniszterek beható véleményesert folytatott a két ország barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződésével összefüggő, s a két állam és a két nép testvéri kapcsolatainak további elmélyítését előmozdító kérdésekről. Ennek során azokból a feladatokból indul-

tak ki, amelyeket Kádár János, az MSZMP KB első titkára, valamint Erich Honecker, az NSZEP KB főtitkára, az államtanács elnöke határozottak meg a Magyar Népköztársaság párt- és kormányküldöttségének az NDK-ban 1977 márciusában tett látogatásakor.

A szívélyes, baráti légkörben folytatott megbeszéléseken részt vett dr. Herbert Krolkowski külügyi államtitkár, a külügyminiszter első helyettese és Demeter Sándor, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnökhelyettese, valamint dr. Szűrös Máttyás, a Magyar Népköztársaság berlini, illetve Gerhard Reinert, az NDK budapesti nagykövete.

A VKP KB titkára a Vietnamban élő kínaiak illegális távozásáról

A pekingi rádió május eleji híradásában azt állította, hogy Vietnamból az ott élő kínaiak tömegesen távoznak a Kínai Népköztársaságba, ahol munkalehetőségeket kell számukra teremteni. Az ezzel kapcsolatos ismétlődő megnyilatkozásokra válaszul Xuan Thuy, a Vietnami Kommunista Párt KB titkára a VNA hírvivőnek kijelentette: A Vietnamban élő kínaiak, akik korábban normálisan éltek és dolgoztak, az utóbbi időben vagyonukat eladták, értéktárgyakat vásároltak, és — hasonló tanácsokkal látva el más kínaiakat — a vietnami hatóságok engedélyét sem kérve, illegálisan átlépték a határt. Ezek az akciók ellentmondanak Vietnam törvényeinek, és ellentétesek a vietnami—kínai határmegállapodással — mondta Xuan Thuy. Hozzátette, hogy Vietnam már tájékoztatta Kínát erről a helyzetről, s arra kérte Pekinget: hívja fel a szóban forgó személyek fi-

gyelmét akciójuk törvénytelenségére.

A távozó kínai nemzetiségűek egyike-másika a többi kínai származású állampolgár megérettetésére háborús hisztériát keltezt, olyan rémhíreket terjesztve, hogy a Vietnamban élő kínaiak mindenüket elvesztik, s el kell hagyniuk az országot. Hasonló megfélemlítő propaganda folyt arról, hogy a pekingi kormány az, aki visszahívja az érintetteket, s aki nem engedelmeskedik — áruló. Sajnos, sok kínai elhitte ezeket a rémhíreket — állapította meg Xuan Thuy. Hangsúlyozta, hogy Vietnam, a Kínával való szolidaritásra és együttműködésre törekvő tartja magát ahhoz a korábbi megállapodáshoz, hogy a Vietnamban élő kínai származásúak vietnami állampolgárok. — Pártunk tartja magát ehhez a megállapodáshoz — mondta Xuan Thuy — és azt óhajtja, hogy a kínai nemzetiségűek maradjanak Vietnamban.

A Tel Aviv-i per

Tel-Avivban folytatódik az a mondvasznált per, amelynek első- és másodrendű vádlottja két kommunista újságíró.

Az izraeli rendőrség letartóztatta Hans Lebrechtet, az Izraeli Kommunista Párt Központi Bizottságának tagját, a Hitler-ellenes Harcosok és a Néacizmus Áldozatai Szövetségének titkárárt, több külföldi lap, köztük a L'Humanité és az Unszere Zeit tudósítóját, valamint Panajotisz Paszkaliszt, a Haravghi című ciprusi lap munkatársát. Mindkettőjüket azzal a koholt provokációs váddal állították bíróság elé, hogy „veszélyeztették Izrael állami biztonságát”, mert „ellenes szervezettel”, vagyis a PFSZ-szel tartottak kapcsolatot, továbbá, hogy térképeket, statisztikai könyveket és más segédanyagokat találtak náluk. Az egyik „tárgyi bizonyíték”, az Izrael Yearbook című statisztikai könyv minden könyvesboltban kapható. Akárcsak a turistatérképek. Amik pedig a bírák Izrael biztonságát veszélyeztető tettként akarnak feltüntetni, az nem más, mint újságírói munkásságuk. Cikkeik ugyanis, ame-

lyekben Izrael és az arab országok közötti igazságos rendezést sürgették, leleplezték a Begin-kormány hódító törekvéseit, a tartós béke és a palesztinai arab nép törvényes jogait védelmezték, nagy visszhangot keltekkel világszerte. Ez a valóságos ok, amiért perbe fogták a két kommunista újságíró.

A Tel Aviv-i kirakatper vezérlése abban rejlik, hogy fenyegeti az alapvető emberi jogokat, köztük a szólás- és sajtószabadságot, precedenst akar teremteni az igazság elfojtatására. A Lebrecht és Paszkalisz ellen emelt képtelen vádak éppen ezért jogos felháborodást váltanak ki az izraeli közvéleményből, s a világ minden demokratikus gondolkodó emberéből. Velük együtt tiltakozunk, s követeljük mi is; fogják le azok kezét, akik sárna akarcjék tiporják a legalapvetőbb emberi jogokat Izraelben, s olyan légkört akarnának teremteni, amelyben senki sem meri többé felemelni szavát az antidemokratikus intézkedések, s a hódító katonai akciók ellen.

Az afganisztáni fordulat

Április 27-én adták le az afganisztáni páncélosok az első jövésüket a kabuli elnöki palotára, s május elsőjén már győzelmet ünnepeltek a felkelők. Megdöntötték *Mohammed Daud* rendszerét, s a több száz — egyes források szerint: több ezer — halálos áldozatot követelő összecsapásokban életét vesztette a hatvannyolc esztendő elnök, aki maga is katonai puccsal került az ország élére öt évvel ezelőtt. (Daud akkor miniszterelnök volt nagybátyja királyi kormányában.) Fél évtizedes elnöksége nem elsősorban arról volt nevezetes, hogy sor került a már rég esedékes reformokra, hanem arról, hogy e reformok szükségességére félreérthetetlenül ráirányította a társadalom, a közvélemény figyelmét.

A több mint 650 ezer négyzetkilométer területű, 17 millió lakosú ország rendkívül elmaradt. A fejlődéshez a legkülönbözőbb forrásokból próbálták biztosítani a hiteleket, a technikai segítséget és a szakembereket. A külpolitika változatlanágát hangsúlyozó április végi kabuli nyilatkozatok elsősorban a szomszédos államoknak szóltak. Mind az északi szomszéd, a Szovjetunió, mind a nyugati, Irán, jelentős mértékben részt vett a gazdaságfejlesztési, korszerűsítési programokban. De Afganisztán határos Kínával is: Kabultól aggályos méricskéléssel próbálták felbecsülni Peking valódi szándékait. A déli szomszéd, Pakisztánnal hagyományos területi vitája van, ám mióta Teherán több nyilatkozatban garantálta a jelenlegi Pakisztán területi sérthetlenségét, Kabul békésebb hírokat engedett. Afganisztán főként a hatmillió pastun által lakott „Pastunisztánt” szerette volna megszerezni. Afganisztánt az úgynevezett „pakisztáni földnyelv” választja el Indiától, de India hagyományosan érdeklődik a kabuli események iránt.

Az új vezetők eddigi megnyilatkozásai elsősorban azt teszik félreérthetlenné, hogy a hatalom helyzete most szilárd, és világosan elkülönül egymástól a politikai irányítás és a végrehajtás szférája. A Forradalmi Tanács első számú közleményében leszögezte, hogy Afganisztánt — politikai berendezkedését tekintve — Afganisztáni Demokratikus Köztársasággá

kiáltja ki. Bejelentette, hogy a „Forradalmi Tanács megválasztja a kormányt, amely a végrehajtó hatalom legfőbb szerve. A kormány felelősséggel tartozik a Forradalmi Tanácsnak”. A despotikus hajlamú Daud rendszerében a hatáskörök ilyen világos elhatárolása elképzelhetetlen volt. De gátolta volna ezt a királyi család tagjainak megőrzött befolyása is. A „királyi rokonság” előkelőbb tagjai közül ugyanis nem is egy magas posztot birtokolt a köztársaság első öt esztendejében.

Az első közlemény adta hírül azt is, hogy a Forradalmi Tanács „*Nur Mohammed Tarakit*, a nemzet kiemelkedő forradalmi személyiségét a Forradalmi Tanács elnökévé, s egyben államfővé is miniszterelnökké választotta”. A baloldalinak, marxistának ismert Taraki egyes hírek szerint fogoly volt a harcok idején: börtönéből hívták meg a legmagasabb közjogi méltóságokba.

Taraki és párthíveivel következeten bíralták a megbuktatott elnököt, amiért rendszere tehetetlen volt a korrupcióval szemben, és amiért elszabotálta a megígért agrárreformot. Az országban éhség pusztított — s a munkaalkalmakat kínáló ipari és mezőgazdasági fejlesztés nagyon vontatottan haladt. Az ország fejletlen iparát most is csak néhány kisüzem reprezentálja.

Úgy tűnik, a mostani hatalomátvétel végrehajtói nagyjából ugyanazok, mint akik az 1973-as vértelen palotaforradalmat végrehajtották. A radikális tisztek csoportja — és a nép is — családott Daudban, akit akkor „meghívtak a készre” — beültettek azokba a pozíciókba, amelyek megszerzéséért semmit sem tettek. Kader tábornok csoportja most azért fordult az ország felvirágztatásáért, fejlesztéséért, illetve a hátrózott politikai arculattal, világos programmal rendelkező baloldaliak felé. Éppen ezért valószínű, hogy az a bejelentésük, miszerint Kabul a jövőben „az iszlám, a demokrácia és a nép haladása” politikájához tartja magát, a jelzéseknek inkább konkrét célokat takar.

A Föld kiterjedt „szegénység-övezetébe” tartozó Afganisztán megérett a valódi változásokra, arra, hogy megtegye az első lépéseket — a huszadik század felé.

Pekingi küldetés

Tizenhét hónapi távollét után visszatért Pekingbe *Leonid Iljicsov* külügyminiszter-helyettes, a szovjet—kínai határtárgyalásokon részt vevő szovjet küldöttség vezetője, hogy ismét megkísérelje a két ország közötti határkérdés rendezését.

Már kilencedik éve, *Koszigin* és a néhai *Csou En-laj* miniszterelnök 1969 őszén vilámlátalkozója óta utazik időről időre Pekingbe *Leonid Iljicsov*. Legutóbb *Mao Csetung* halálát követően, 1976 végétől három hónapig tartózkodott a Kínai Népköztársaság fővárosában, s akkor a legkisebb eredmény nélkül megszakadtak a tárgyalások. A megfigyelők körében meglepetést keltett a szovjet külügyminiszter-helyettes visszatérése Pekingbe, mivel a kínai tömegtájékoztatói orgánukom változatlanul heves szovjetellenes propagandakampányt folytatnak.

Valójában Iljicsov pekingi küldetése nem tekinthető meglepőnek, hiszen a Szovjetunió párt- és állami vezetése mint a kínai Országos Népi Gyűléshez intézett üzenet is tanúsítja — következetesen törekszik a szovjet—kínai államközi kapcsolatok normalizálására. A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének üzenetét a jó kapcsolatok felújításának szándéka hatja át. A Moszkvában dolgozó tudósítók Iljicsov küldetésével kapcsolatban meg is jegyezték, hogy a Szovjetunió kezdeményezé-

sére folytatják a kétoldalú tárgyalást a határproblémákról.

A határproblémáról folyó szovjet—kínai tárgyalások a pekingi vezetők magatartása miatt húzódnak már kilenc éve. A februári szovjet üzenet adott márciusi pekingi válaszból is kitűnt, hogy *Hua Kuo-feng* elődjéhez, *Mao Csetung*hoz hasonlóan területi követeléseket tartalmazó, elfogadhatatlan feltételekhez próbálja kötni a szovjet—kínai államközi kapcsolatok normalizálását. A pekingi válaszüzenet természetesen nem lehet a szovjet—kínai határtárgyalások alapja, hiszen a két küldöttség csupán a szerződésben rögzített határvonalak pontos kijelölésével foglalkozhat. Peking feltételeit a tőkés világ körében is egyoldalúnak tartják. A londoni *Economist* kommentátora például így ír: „Ismerjük el, a szovjeteknek igazuk van abban, hogy a kínai fél felhívása a fegyveres erő visszavonására a vitatott területekről egyoldalú szovjet kivonást jelent, hiszen a kínai fél követel szovjet területeket.”

Ideje lenne, ha Pekingben végre felismernék: nincs jövője a szerződésben rögzített határok megváltoztatására irányuló politikának, s akkor szolgálják a kínai nép igazi érdekeit, ha normalizálják a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság kapcsolatát. A béke ügyét szolgálja, ha sikerülne felszámolni a tartós feszültséget a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság kapcsolatában.

Előkészületek a JKSZ XI. kongresszusára

A JKSZ közelgő XI. kongresszusa előkészületeinek egyik fontos állomásaként Újvidéken összeült a Vajdasági Kommunista Szövetség (VKSZ) háromnapos beszámoló-választási értekezlete, amelynek munkájában mintegy 900 küldött vesz részt.

A KB beszámolója megállapította, hogy a Vajdaság 1973 óta minden eddiginél gyorsabb ütemben fejlődött: ipari termelése 36, a mezőgazdasági pedig 20 százalékkal nőtt. A népgazdasági beruházások összege ez alatt három és felére nőtt, a megelőző négyéves időszaknak.

A VKSZ 180 ezer fős tagságát tíz nemzetiség alkotja. A párttagok közül 124 ezer szerb, 19 ezer magyar, 9 ezer montenegrói és 8 ezer horvát nemzetiségű. A taglétszám az utóbbi négy évben 72 ezerrel gyarapodott.

A referátum jelentős eredményeként említette, hogy a nemzetek és nemzetiségek

gyermekai anyanyelvükön tanulnak, s a nemzetiségi általános iskolákban jelenleg több mint 40 ezer diák tanulja önkéntesen a szerb nyelvet, ugyanakkor pedig a szerb iskolákban mintegy 20 ezer diák valamelyik vajdasági nemzetiség nyelvét.

A Vajdaság autonóm tartomány és a VKSZ elsősorban a Magyar Népköztársasággal és a Román Szocialista Köztársasággal fejlesztett ki minden téren együttműködést és jószomszédi viszonyt — hangoztatta a dokumentum —, ennek keretében szorgalmazzuk a tartalmasabb kapcsolatokat, mivel ebben az időszakban új és nagyobb lehetőség nyílt a gazdasági, kulturális, idegenforgalmi, sport- és egyéb együttműködés bővítésére, valamint a nemzetiségek helyzetének javítására. A nemzetiségek hűdtek szolgálnak baráti kapcsolatainkban, együttműködésünkben és az internacionalizmusban.

el, mert a hadművelet megvitásakor a főhadiszálláson számos javaslatot tettem, melyeknek a legfőbb főparancsnok helyt adott, és az előzetes elgondolásban számos változtatást eszközölt. Tudtam milyen nagy személyes felelősség nyugszik a vállamon.

Csapásunk váratlanul érte a hitleri hadvezetést. A 11. gárdahadsereg csaknem két hónapig olyan közel volt a német csapatokhoz, hogy azok nemcsak légi felderítéssel, de közvetlen vizuális megfigyeléssel is nyomon követhették minden mozdulatát. A személyi állomány mozgása azonban nem árulta el a szándékainkat. Közvetlenül a német katonai vezetés orra előtt készítettük elő a támadó hadműveletet, melyre — mint később kiderült — a németek még csak nem is gondoltak.

Nem idézem fel a kurszki csata menetét. Csupán azt említem meg, hogy ez a viszonylag nem túl hosszú, alig két hónapig tartó ütközet nemcsak a szovjet—német arcvonalon, de a háború egész menetében is döntő fordulatot hozott a szövetségesek javára. A fasiszta Németország a katasztrófa szélére került, mely 1945 májusában feltétel nélküli kapitulációval végződött.

Miben látja Ön a szovjet nép hőstétének nagyságát a fasiszmus ellen folytatott harcban?
— A német fasiszmus célja az európai, majd a világalum

kivívása volt. Miután csaknem egész Nyugat-Európát meghódította, a német fasiszmus fő erőt a Szovjetunió, a világ akkor egyetlen szocialista állama ellen fordította. A szovjet népi kiáltás a fasiszmus egyesített erőinek csapását, megsemmisítő ellencsapásokat mért az agresszorra és szétfoszlatta a német hadsereg verhetetlenségének mítoszát, meghívtotta az európai, ázsiai és más kontinensek népeinek leigázási tervét.

— A második világháború, csakúgy, mint az első, hatalmas károkat okozott Európának, az egész emberiségnek. Milyen tanulságot vonhatunk le belőle napjainkra vonatkozóan?
— Részt vettem az elmúlt háború tudom ütközeteiben, ezért el tudom képzelni, milyen következményekkel járna a korszerű fegyverek bevetése. A múlt eseményeinek tanulsága az, hogy az európai katonai szembenállás, a politikai kérdések katonai megoldásra vettenes bajt zúdítana az emberiségre. Korunk követelménye és a jövőért érzett felelősség a tartós, hosszú európai békét követeli.

Bár Nyugat- és Kelet-Európa a társadalmi fejlődés különböző útjait járja, a biztonság és együttműködés közös érdekei összefűzik őket. Európában jelenleg adottak azok a feltételek, melyekkel — elszígetelve a reakció és militariz-

TELEX

Mexikóvárosban szívromham következtében elhunyt *Péterfi István*, a Román Államtanács alelnöke, Románia magyar nemzetiségi dolgozó tanácsának alelnöke, akadémikus.

Több erős földrengés rázta meg az iráni Ardabil városát.

Mihail Georgadzenak, a Legfelsőbb Tanács Elnöke, a pekingi vezetés vezetésével szovjet küldöttség érkezett Costa-Ricába.

Felhőszakadás zúdult Belgiumra. Az országok több helyen használhatatlanokká váltak, a károk súlyosak.

A Szovjetunió a Népek Barátsága Érdemrenddel tüntette ki *Artur Shleids* amerikai publicistát 90. születésnapja alkalmából.

Százezer szállodal és éttermi alkalmazott kétnapos sztrájkot tartott magasabb béreket követelve a spanyol Napos-parton.

Több mint tízezer kommunista részvételével Liszszabonban nagygyűlést rendeztek a szovjet pártkülönbűttség tiszteletére. A nagygyűlésen *Alvaro Cunhal*, a Portugál KP főtitkára méltatta a szocialista országok történelmi szerepét.

Hollandiában elfogtak három terrorista, akik egy nyugatnémet biztosító társaság ellen terveztek bombatámadást. Az egyik lefegyverezett nő az NSZK-ban hat éves börtönbüntetését töltő terrorista nővére.

Az Andravida-támaszpontra megérkezett az első két F-4 típusú harci repülőgéppel együtt a huszonhatból, amelyet Görögország márciusban rendelt az Egyesült Államoktól.

Fukuda Takeo japán miniszterelnök washingtoni tárgyalásain sem sikerült leküzdeni az Egyesült Államok és Japán között fennálló mély nézeteltéréseket — állapítja meg kommentárjában a Pravda.

Úrhajósok sajtóértekezlete

Az Interkozmosz-program első nemzetközi űrrepülésének résztvevői, a Szaljut—Sojuz űrkomplexum legénységének négy tagja — *Gresko*, *Gubarev*, *Remek* és *Romanyenko* —, valamint *Satalov* vezérőrnagy, az úrhajósok kiképzőközpontjának parancsnoka, közös csehszlovákiai látogatásuk utolsó napján Prágában nemzetközi sajtóértekezletet tartott.

Megnyitó beszédet *Jaroslav Kozensnik*, a Csehszlovák Tudományos Akadémia elnöke mondott.

Ezután az úrhajósok válaszoltak az újságírók kérdéseire. A szovjet úrhajósok nagy elismeréssel beszéltek *Vladimir Remek* felkészültségéről és a közös munkában való ügyes, szorgalmas, szakszerű részvételéről.

Vlagyimir Satalov vezérőrnagy több újságíró — közt-

tük a magyar sajtó prágai tudósítói — kérdéseire válaszolva ismertette, hogyan működnek együtt a kiképzőközpontban a többi szocialista ország úrhajósjelöltjeivel. Elmondotta: „A korábban érkezett lengyel és NDK-beli jelöltek kivül a központban már ott vannak Magyarország, Bulgária, Kuba, Mongólia és Románia leendő úrhajósai is. Az első naptól kezdve tagjaivá váltak az ottani nagy úrhajócsaládok, jól beilleszkedtek a közös életbe és munkába. Meg vagyok győződve róla, hogy más országok képviselőinek felkészítése ugyanolyan sikeres lesz, mint a testvéri Csehszlovákia képviselőinek felkészítése volt” — hangoztatta *Satalov* vezérőrnagy.

A négy szovjet vendég ezután hazautazott Prágából.

Mongólia tiltakozása Peking beavatkozási kísérlete ellen

A Mongol Népköztársaság kormánya jegyzéket intézett a Kínai Népköztársaság kormányához.

A jegyzék megállapítja, hogy a Mongol Népköztársaság következetesen fellép a két ország kapcsolatának normalizálásáért, a Kínai

Népköztársaság azonban nem adott kielégítő választ az államközi viszony rendezésére tett mongol kezdeményezésekre. A kínai fél továbbra is a két ország kapcsolatának élezésére törekszik, s megpróbál beavatkozni a Mongol Népköztársaság belügyeibe.

A Mongol Népköztársaság a belügyeibe való újabb durva beavatkozásnak tekinti Kínának azt a követelést, hogy vonják ki Mongólia területéről az ott állomásozó szovjet csapatokat — állapítja meg a jegyzék. — A Mongol Népköztársaság kormányának megkerülésével Kína közvetlenül a Szovjetunióhoz intézte ezt a követelést, s ezzel kísérletet tett rá, hogy a Mongol Népköztársaságot, mint független államot, figyelmen kívül hagyja.

Ismeretes, hogy a szovjet katonai alakulatok kizárólag a Mongol Népköztársaság kormányának kérésére a mongol—szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés előírásaival összhangban állomásoznak Mongólia területén — hangsúlyozza a jegyzék.

A Kínai Népköztársaság vezetői több ízben nyíltan szólaltak arról a törekvésükről, hogy a Mongol Népköztársaságot Kínához csatolják. Gyakorlati intézkedéseikkel feszültséget teremtettek a két ország között.

Nyilvánvaló, hogy a szovjet egységek kivonásáról csak akkor lehet szó, ha a kínai vezetés egyszer s mindenkorra lemond annehíós politikájáról, ha jószomszédi kapcsolatok és együttműködés kialakítására törekszik a Mongol Népköztársasággal és a Szovjetunióval — állapítja meg végül a Mongol Népköztársaság kormányának jegyzéke.

VILÁGHÍRADÓ

EURÓPA JELENE ÉS JÖVŐJE A LESZERELÉS

I. H. Bagramjannak, a Szovjetunió marsalljának nyilatkozata

Harminchárom évvel ezelőtt a második világháború ott fejeződött be, ahol annak idején a háború gondolata megfogalmazott: Berlinben, a megdöntött fasiszta birodalom fővárosában. A háború a Hitler-ellenes koalíció országainak a békeszerető népeknek csaknem négyéves, közös, megfeszített harcát követelte. S e harc alapvető terhe a szovjet nép, a szovjet hadsereg vállára hárult.

A szovjet csapatokat győzelemre vivő hadvezérek egyike *Ivan Hrisztoforovics Bagramjan*, a Szovjetunió marsallja, a Szovjetunió kétszeres hőse volt. *Sztyepan Fedoszejev*, az APN katonai szemleirője a győzelem napjának előestéjén interjú készített vele.

— Ön a háború 1418 napját a fasiszta agresszor ellen vívott Nagy Honvédó Háború frontján töltötte. Milyen események tették Önre a legmélyebb benyomást?
— Sok olyan esemény volt, mely igen mély benyomást gyakorolt rám, közöttük szá-

mos olyan tragikus, szomorú élmény, melyre ma is fájdalommal gondolok vissza. De vannak olyan emlékeim is, melyek az erős és elszánt ellenség felett aratott győzelemmel kapcsolatosak.

Az egyik ilyen a kurszki kiszögellésben 1943. nyarán vívott ütközet. Akkoriban a Nyugati Fronthoz tartozó 11. gárdahadsereg parancsnoka voltam. Július 12-én hajnalban megkezdődött nagy erejű, két és fél napig tartó tüzérségi előkészítésünk. (A német fasiszta csapatok 1943. július 5-én kezdték nagy nyári ellentámadásukat, hogy revansot vegyenek a korábbi vereségükért, ám a szovjet csapatok már július 12-én döntő fordulatot értek el az ütközet menetében saját javukra. A tüzérségi tűz sorozatait hallgatva még egyszerű átgondoltam a támadás előkészítésének minden egyes fázisát, ellenőriztem, nem történt-e valahol tévedés. Meggyőződtem, hogy kollektívánk nagyszerű munkát végzett. Mégis nagy izgalommal töltött

A SZABAD ÉLET GONDJAIRÓL

Takarékosság — a jogász szemével

Csak a derülítő ember lehet takarékos. Azoknak szólnak ezek a sorok, akik vallják, hogy küzdeni érdemes. Bizonyos, hogy ők vannak többségben.

Mi is az a takarékos? Lemondani valamiről, aminek fejében holnap értékhez jutunk. Más szavakkal, közérthetőbben: „élére” rakni a pénzt.

Azt kell gondolni, hogy manapság egyre terjed a derülítés, a jövő anyagi alapjainak építgetése, hiszen évről évre nő a lakosság takarékbetét-állománya, egyre több pénzt helyeznek el az emberek az Országos Takarékpénztárnál.

A takarékoskodásnak persze nem ez az egyedüli módja. Sokan maguk őrzik megtakarított pénzüket. Helyes ez, vagy sem? A válasz nem egyértelmű. Mindenekelőtt a céltól függ, hogy jó dolog-e pénzt őrízni. Ha nagyobb összegű kiadásra takarékoskodunk, az otthoni őrés nem megnyugtató. Nemcsak arra gondolunk, hogy illetéktelen férhet a pénzhez, hanem főleg arra, hogy így az nem kamatozik. Rövid távra, kisebb vásárlásokra, tartalékoljunk pénzt.

Vannak, akik kikölcsönzik a megtakarított pénzüket. Ez jogilag teljesen megengedett, sőt, emberileg is dicsérendő tett, ha olyasvalakin segít a hitelező, aki babja jutott, pénzzavarral küzd.

A törvény megengedi, hogy az adóstól a hitelező évi öt százalék kamatot kapjon. Az a célszerű, hogy a kölcsönszerződést írásba foglaljuk, ugyanígy készüljön nyugta is a kölcsön visszafizetéséről.

Jól meg kell gondolni, kinek adunk kölcsönbe pénzt. Az alkalmi ismerősök, a „barátom barátai” általában nem megbízható adósok. Még a legszakosított írás sem segít azon, hogy az adós hitelképtelen, vagyis nincs egy garasa sem. Fontos, hogy legalább az adós munkahelyét ismerjük, mert így — legalább — bírói ítélettel behajthatjuk a pénzüket.

Vannak, akik tilos nyereségre használják fel a kölcsönt. Az évi öt százalékot meghaladó kamatot nem lehet érvényesen kikötni. Aki a másik fél helyzetét kihasználásával jut előnyhöz, számolhat azzal, hogy a kikölcsönzött pénzt a bíróság elvonja az állam javára.

Sokan másoknál helyezik el megtakarított pénzüket, gondolván, hogy náluknál jobban megőrzi. Kétszer is meg kell gondolni azonban, ha erre a lépésre szánjuk el magunkat. Annak, aki a pénzt átveszi megőrzésre, feltétlenül becsületes embernek kell lennie, azon felül olyan körülmények között kell élnie, hogy a rábízott pénzre valóban vigyázni is tudjon. Hiába becsületes valaki, ha ágybérletben lakik, vagy zsúfolt társbérletben. Az ilyen ember nincs olyan helyzetben, hogy biztonságban őrizhesse a pénzt. A pénz átvétele természetesen kötelezettségekkel és felelősséggel jár. A letéteményes — így nevezi a törvény azt, aki a pénzt átveszi — őrzésre köteles és arra, hogy az átvett összeget hiánytalanul visszafizeltesse. A probléma persze akkor adódik, ha a letéteményes a pénzt nem tudja visszaadni. Az ilyen bonyodalmak megelőzése érdekében az a helyes, ha okirat készül a letéti szerződésről. Ebben az átadó, vagyis a letétező és a letéteményes rögzítik, hogy milyen összegről van szó, és kölcsönösen kijelentik, hogy a pénzt a letétező átadta, a letéteményes pedig átvette. A letétező — ha csak a szerződő felek nem kötnék ki mást — a pénzt bármikor visszaveheti, a letétemé-

nyes pedig a pénzt köteles visszaadni. Ilyen őrzés mellett a pénz természetesen nem kamatozik: a letéteményes ugyanazokat a bankjegyeket adja vissza, mint amelyeket átvett.

A letétként átvett pénz felhasználása tilos: az ilyen magatartást sikasztásnak nevezi a törvény és az elkövetőt megbünteti.

Minden esetben visszajár az átvett összeg? Előfordulhat, hogy a letéteményest meglopják, és a pénz a tolvaj zsebébe vándorol, vagy tűzvész emészti el a lakást, ahol a pénzt őrzi, és a pénz is a lángok martalékává lesz. Mi a helyzet ilyenkor? A kérdés eldöntésénél annak van jelentősége, hogy a pénz elvesztéséért, megsemmisüléséért, eltűnéséért a letéteményes felelős-e vagy sem. Akkor felelős a letéteményes, ha az őrzés körül nem úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható. Lehetséges, hogy a tolvajlásért is helyt kell állnia, ha gondatlanul őrizte a pénzt. (Pl. elmulasztotta bezárni a földszinti szoba ablakát, és a tolvaj minden nehézség nélkül besurranhatott a szobába.) Más a helyzet, ha a tolvaj falbontás útján halott a helyiségbe: ilyenkor a letétező bizony pórul jár, a tolvajtól követelheti csak a pénzt. Mindebből az is következik, hogy nemcsak a pénz átadását, hanem átvételét is meg kell fontolni. Az vállalkozók pénz őrízésére, aki erről valóban gondoskodni tud.

Mindezek az aggályok esznek, ha valaki az Országos Takarékpénztárnál helyezi el a pénzét. Ilyenkor nem letéti szerződésről van szó, hiszen az átadott bankjegyek nem különülnek el a sok ezer betétulajdonos pénzétől. Ezt a szerződést takarékbetét-szerződésnek nevezzük. Nagy előnye az ilyen megállapodásnak, hogy az OTP kivétel nélkül minden esetben helytáll a tartozásáért, végső soron az állam szavatolja, hogy a takarékpénztár fizetni fog. Előnyös az is, hogy a pénztintézet a betét után kamatot fizet. (Ennek nagysága attól függ, hogy mennyi ideig kezeli az OTP a pénzt.) Lehetséges az is, hogy a pénzt nyereséghelyre helyezik el. Ilyen esetben a pénz után nem jár ugyan kamat, a betétkönyv azonban sorsoláson vesz részt, és szerencsés esetben nyeresémet fizetnek ki a takarékbetétben levő pénzen felül.

Amikor az ügyfél a pénztintézetnek átadja a pénzt, kétféle megoldás egyikét választhatja: kikötheti, hogy a pénzt kizárólag ő jogosult visszavenni. Ez az ún. fenntartásos betétkönyv. Ha a betétező ezt nem köti ki, akkor az OTP annak fizeti ki a tőkét és az időközli kamatot, aki a takarékbetétkönyvet felmutatja, ez a bemutatásra szóló takarékbetét.

Előfordult már, hogy a könyvecskét a tulajdonos elvesztette, vagy azt tőle ellopták. Az ilyen esetet a betétkönyvet kiállító OTP-fióknál haladéktalanul be kell jelenteni. Ezt követően, ugyancsak haladéktalanul, a közjegyzőhöz kell fordulni, aki lefolytatja a megsemmisítési eljárást. A közjegyzői eljárás megindítását is haladéktalanul be kell jelenteni. A közjegyzői eljárás célja annak megakadályozása, hogy illetéktelen személy felvehesse a pénzt. Fenntartásos betétkönyv esetén a megsemmisítési eljárást maga az OTP folytatja le.

A takarékpénztárhoz nemcsak akkor fordulhatunk, ha némi pénzünk összegyűlt, hanem akkor is, ha szűkében vagyunk a pénznek. Ilyenkor az OTP lesz a hitelező, a kérelmező pedig az adós. A sokféle

hitelakció közül megemlíthetjük az áruvásárlási kölcsönt — amikor pl. egy tartós fogyasztási cikk vételárát előlegezi meg az OTP —, az építési kölcsönt — amikor házépítéshez nyújt a pénztintézet kölcsönt — és a személyi kölcsönt. Ez utóbbinál a felső határ általában 10 000 Ft. A személyi kölcsönnél az a cél, amelynek megvalósítását az OTP fedezi, a szerződés kötésénél közömbös.

A takarékpénztár az állam pénzt engedi át időlegesen az ügyfélnek: nyilvánvaló tehát, hogy alapos biztosítékot kíván a kölcsön és kamatainak visszatérülését illetően.

Mindenfajta kölcsönnyújtás feltétele, hogy a kérelmező állandó lakással rendelkezék. Ideiglenes bejelentéssel rendelkező személy tehát kölcsönt nem kaphat az OTP-nél. A másik kikötés, hogy az ügyfélnek munkahelye legyen. Végül mindenfajta kölcsönnyújtás feltétele az is, hogy a kölcsön visszafizetését ún. készíftető kezesse vállalják.

Mit jelent ez? Azt a személyt nevezzük készíftető kezességnek, aki az adósság lejártakor a hitelező felszólítására az adós helyett fizetni tartozik. A kezesség tehát nem hivatkozhat arra, hogy az adós jobb anyagi helyzetben van, mint ő, vagy hogy az adós által felvett kölcsönt nem ő használta fel. Az OTP két kezest kíván meg. Ők egyetemlegesen tar-

toznak helytállni, vagyis abban az esetben, ha az adós a lejáratkor nem fizet, az OTP bármelyiküktől a teljes tartozást követelheti. Amennyiben a kezesség az adós helyett teljesített, a befizetett pénzt visszakövetelheti az adóstól. Ezt azonban már a saját kockázatára teszi meg: rossz esetben behajthatatlan marad a követelése.

Nem az Országos Takarékpénztár az egyedüli hitelező. Az állampolgárok önkéntesen alapon szerveződő közösségei, a takarékszövetkezetek is nyújtanak hitelt, de csupán tagjaiknak. A munkáltatók (vállalatok, szövetkezetek) is segíthetik anyagilag dolgozóikat, ha pl. lakásépítésükhöz pénzre van szükségük. A pénzügyi támogatás történhet visszacsát — „baráti” jótanácsát — azután később kiderül: csak a „balhé” kedvéért javasolta a dolgot, s most jó nevet a markába.

Miért e hosszúnak tűnő bevezetés? Nos, a börtönbeli helyzet teremtette kénszer-közösségekben óhatatlanul kialakulnak valamiféle kapcsolatok. Főként a zárkákban. Az itt élő emberek egymásra hatása elkerülhetetlen. A zárka hangulatát általában az úgynevezett „tekintélyek” határozzák meg. Hogy mitől e tekintély? Az esetek többségében a nagy hangerő, az erőszakos modor, a több évi börtönbeli tapasztalat, s végül az erős fizikum adja a tekintélyt. Csak elvétve hallottam olyan hangadótól, akire jó munkája, műveltsége, embersége hangvétele miatt hallgatnának.

Így aztán a nagy hangú hengegők befolyása a legnagyobbat. Ha valami probléma merül fel természetesen az ő — az ő — véleménye a perdöntő. Egészen addig, míg valaki meg nem őríti a bokáját miattuk. Általában már későn — a követ-

A „balhé” kedvéért?!

Még a szabad életben is nehéz barátot, igazi barátot találni. A haverok, az alkalmi ivócimborák, a látszólag önzetlen jóakarók valamiféle érdekből, lekötelezettségből vagy más okból segítik, támogatják az embert. Ez még önmagában nem lenne baj: csak tudjuk, hogy melyik embert, hová tegyük. Ha összetévesztjük az efféle haverokat a barátokkal, abból sok kellemetlenség származhat. Például megfogadjuk felelőtlen tanácsát — „baráti” jótanácsát — azután később kiderül: csak a „balhé” kedvéért javasolta a dolgot, s most jó nevet a markába.

Miért e hosszúnak tűnő bevezetés? Nos, a börtönbeli helyzet teremtette kénszer-közösségekben óhatatlanul kialakulnak valamiféle kapcsolatok. Főként a zárkákban. Az itt élő emberek egymásra hatása elkerülhetetlen. A zárka hangulatát általában az úgynevezett „tekintélyek” határozzák meg. Hogy mitől e tekintély? Az esetek többségében a nagy hangerő, az erőszakos modor, a több évi börtönbeli tapasztalat, s végül az erős fizikum adja a tekintélyt. Csak elvétve hallottam olyan hangadótól, akire jó munkája, műveltsége, embersége hangvétele miatt hallgatnának.

Így aztán a nagy hangú hengegők befolyása a legnagyobbat. Ha valami probléma merül fel természetesen az ő — az ő — véleménye a perdöntő. Egészen addig, míg valaki meg nem őríti a bokáját miattuk. Általában már későn — a követ-

kezmények elkerülhetetlenek — jönnek rá az áldozatok, hogy behúzták őket a csöbe. Csámpai Zoltán egri elítelt kedvezménytel, 1978. március 30-án szabadult volna, ha az a „volna” ott nem volna... De a kezdeti tisztességes viselkedés után „egyre több elítelttárral ismerkedett meg és imponálni kezdett neki a vagány, a feltűnési vágygal teli típus”. Bár nevelője figyelmeztette: — Csámpai, legyen szerényebb, társaival szemben türelmesebb. S ne az ilyen vagányok közül válasszon példaképet!

Am a figyelmeztetés elkészült. Csámpai „erős vagányok” érezte magát, megütötte egyik társát, néhány héttel a kedvezményes tárgyalás előtt. Úgy látszik, mindez tetszett a „jóakarónak”, de még nem volt elégséges ahhoz, hogy megvonják tőle a kedvezményt. S ekkor... „Az írrok egy ívet tett elém, hogy írjam alá. Szó nélkül aláírtam, amikéül, hogy láttam volna annak tartalmát. (Mind később kiderült: az újságrendelés volt.) Néhány perc múltán az „haverok”, „agódnói” kezdtek miattam. Elkezdődött az „ugratás”, hogy miért írtam alá a „kárterítési jegyzőkönyvet”. Miért hagyom magam „bepalizni”. Azt tanácsolták, hogy azonnal kérjek nevelőt kihallgatást, és ha a nevelő azonnal nem fogad, tagadjam meg a munkát. *Hitem nekik, hittem abban, hogy jót akarnak. Hiszen csak komoly oka lehet annak, ha munkamegtagadást javasolnak!*...

15 napi fogda után a „tanácsadók” kárörvendő arccal fogadtak és gúnyosan megkérdezték: — Na, hány napod van még hátra, Csámpai? — Ekkor döbentem rá: alaposan becsaptak.

Bizony be! A mások bőrére, kárára szórakozók ilyenkor kárörömmel nyugtázzák: társuk szabadulása néhány hónappal, esetleg évvel eltörlődik. Hogy ez miért jó nekik? Nos, ezt aligha tudjuk megmondani. De tény, hogy Csámpai Zoltán esete nem egyedi jelenség. Tökéltől—Szombathelyig, Sopronkőhidától—Szedegedig mindenütt találkozhatunk olyan elítéltekkel, akik kedvüket lelik abban, ha tapasztalatlan, befolyásolható társukat belevihetik valamiféle balhéba, aminek következtében amaz *elcsúsz a kedvezménytől*. Őket — a hangadókat — persze nem érinti különösebben a dolog — kedvezményt már úgysem kaphatnak —, tulajdonképpen alig kockáztatnak valamit.

Nincsen ez így jól. S ezért örömmel nyugtázzuk, hogy a jelenségre a figyelmünket éppen Csámpai Zoltán hívta föl, s egyben a megoldás kulcsát is elének tette: „...Becsaptak, kihasználta, nevésteg tárgyá-vá tette a barátaim, a példaképeim. Azt hiszem, egy életre megtanultam, hogy az embernek nagyon meg kell válogatni a barátját. Megtanultam ezen kívül azt: *hogy az embert a társai a jó tulajdonságai miatt szeressék és ne a dörzsöltsége vagy vagánysága miatt „csodálják”*. Azt mondanom sem kell: az említett időpontban a feltételes szabadságot nem kaptam meg. A börtönbíró és a nevelő úr jóindulatának köszönhetem, hogy júniusban újabb tárgyalásra kerül sor. Vagyis ismét bebizonyosodott: a nevelőre kell hallgatnunk, aki bizonyosan nem akar rosszat nekünk.”

S ha ez utóbbi mondatra valaki azt mondja: már megint a szokásos szöveg, akkor nem vitatkozom vele. Lehet hogy igaza van. Egy kis vagánykodás a zárkában, siker a társak előtt a „balhé” miatt, biztosan megéri az áldozatot, hogy ezzel a szabadságvesztést valaki hónapokkal, esetleg évekkal meghosszabbítsa. A „balhé” kedvéért.

Vagy mégsem azért?
F. T.

A TÁRGYALÓTEREMBŐL

A vád: emberölés

A Pest megyei Bíróság egyik földszinti tárgyalótermében forog a képmágnó orsója. A bíróság, a védők, a kevés hallgatóság és a vádlottak tekintetét egy televíziókészülék vonja magára. A képernyőn egy emberölés bizonyítási eljárásának képei peregnek, a felvétel még a rendőrségi vizsgálatok során készült a múlt évben, most az ügyész kérte a levetítését.

A képfelvétel látható események főszereplői — Takács Ferenc és Gáspár Kálmán 17 éves dunavarsányi fiatalember — ülnek a vádlottak padján. Időnként felpattannak helyükről a bíró kérdéseire, többnyire nemleges, tagadó a válaszuk.

A tárgyalást megelőző héten beszélgettem velük a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben, ahol előzetes letartóztatásban várják ügyük lezárását.

Fiatalkoruk ellenére másodsorú állnak a bíróság előtt, a korábban elkövetett bűncselekményekben tettestársak voltak; barátságuk nem szakadt meg a büntetésük letöltése után sem, most ismét együtt kerültek a vádlottak padjára.

De vegyük csak sorba, mi is történt ezzel a két fiatal fiúval az elmúlt két év során, miként sűrűsödtek körülöttük meg az olyan események, amelyek hallatára azt szokták mondani a pártatlan kívülállóknak: na, ezekből sem lesz rendes ember, soha az életben!

Még 1976 első felében történt, hogy egyik nap Takács Ferenc motorkerékpárjával szórakozni indultak. Benzine azonban nem volt, és pénzüik sem, hogy vásároljanak. Ezért betörték egy vikendházba, amelynek garázsában gépkocsi is állt: gondolták, majd annak a tankjából szereznek. Az ügyfél-bajjal megtörtént áttöltésnél viszont a benzin jócskán kifolyt, egy gondatlan pillanatban pedig felborult a viharlámpa... — leégett a ház. Gáspár Kálmán szerint, kishíján bent égtek ők maguk is.

A tetteseket hamar kézrekerítették — gondolom, fiatal korukra való tekintettel —, egy év börtönbüntetés lett a dolog vége.

Szabadulásuk után mind a ketten Budapesten dolgoztak, naponta jártak be Dunavarsányból. Takács Ferenc iskolai végzettsége nyolc általános, a Hungaroserviznél betanított kompresszorszerelőként dolgozott. Gáspár Kálmánnak mindössze az általános iskola első osztályát sikerült elvégeznie: ő a Budapesti Konzervipari Vállalatnál volt segédmunkás. 1977. augusztus 9-én, zárás után, ismét kettesben betörték helybeli vendéglőbe, ott is garázdálkodtak, majd egy nagyobb összeget magukhoz véve távoztak. Nem volt szerencséjük, másnap letartóztatták őket.

D. K.

Mindig szívesen vesszük, ha az olvasók egy-egy, a lapban megjelent íráshoz hozzáfűzik a saját véleményüket, észrevételeiket, s ha mód nyílik rá, közöljük is ezeket a leveleket (az utóbbi időben már rendszerint a „Postaládánkból” című rovatban). Ezúttal azonban az alábbi sorok — mondanivalójuk miatt — részletesebb ismertetést kívánnak, s a levélíró igazságának elismerését.

Tisztelt Szerkesztőség!

Egy, a közelmúltban rólam megjelent cikkben súlyos sérelem ért: Fónagy Ádám — szintén itt, Sopronkőhidán elítelt — egy zárkabeli délutáni foglalkozást a „Postaládánkból” rovatban. Leírta, hogy „Bilencs” — vagyis én — milyen fantasztikus nagyotmondással kápráztatta el társait, majd így fejezi be a saját levelét (amelyhez a szerkesztőség állásfoglalása is csatlakozott): „A szomorú az, hogy ezek az emberek saját magukat csapják be mesékkel. S egyszerűen nem lehet őket észérvekkel meggyőzni történeteik hamisságáról...”

Amikor a cikk megjelent, nem tudtam mást tenni, mint hogy csöndben elmosolyogtam magam.

Miről is szólt ez a bizonyos mese? Egy kalandos vitorlázó-repülésről, egy nővel kettesben; az ország légterének elhagyását a bennünket üldözőbe vevő MIG-vadászgépek hiúsították meg.

Néhány szót szeretnék szólni az előzményekről, a mese „valódiságát” igazolandó. Valóban elmondtam a saját kalandomként mindazt, amit Fónagy Ádám nekem tulajdonít... de akkor, azon a délutánon is (mint még nagyon sokszor) mély csend ült meg a zárkát.

Nem lehet innen, a szerkesztőségből eldönteni, hogy Fónagy Ádámnak van-e igaza, amikor mások szándékos félrevezetésével vádolja társát, vagy pedig Szabó Józsefnek, amikor nagyotmondását jó szándékkal magyarázza. Annál inkább sem tehetjük, ezt, mert az utóbbi a saját, védekező levelében viszont Fónagy Ádámot hallott néhány történetet ír le, bizonyítandó, hogy amaz az igazi lódtó...

Egy dologban azonban — mint azt a bevezetőben már jeleztük — feltétlenül igazat kell adnunk Szabó Józsefnek: testi hibát, fogyatékosságot kigúnyolni, abból csúfnevet faragni vagy az illetőt ilyen néven emlegetni — enyhén szólva, semmiképpen sem helyénvaló dolog. Sajnáljuk, hogy e név terjesztéséhez — ha szándékunkon kívül is — hozzájárultunk.

Szabó József
elítelt

Új vetélkedősorozat

Emlékszem, hogy a múlt év őszén a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére, eredményes vetélkedősorozat zajlott le a Budapesti Fegyház és Szigorított Börtönben, amelynek részleteiről és döntőjéről annak idején a Heti Híradó is több ízben beszámolt.

Most minden művelődni vágyó és önképzésre valamit is adó elítelttársam nevében örömmel számolhatok be arról, hogy az akkori tapasztalatok felhasználásával újabb vetélkedősorozatot indított meg a kulturbizottság, ezúttal „Szülőföldünk” címmel, amely Magyarországot aipalos megismerését kívánja előmozdítani, a vezetőkes rádió segítségével.

A vetélkedő lebonyolítása a következő: minden második vasárnap délelőtt a vezetőkes rádió adásában tíz alkalommal egy-egy előadás hangzik el. Az első négy az ország történelméről öleli fel, a honfoglalástól kezdve napjainkig, az ötödik beszámoló hazánk földrajzát, a hatodik annak iparát, mezőgazdaságát, kereskedelmét tárgyalja. A hetedik és nyolcadik előadás a magyar irodalom történetét tekintti át, a kilencedik a magyar zene- és képzőművészettel foglalkozik majd, míg a tizedik a sporttal és a szórakozással ismerteti meg bennünket. Minden előadás tárgykörét előre közlik, hogy a pályázók annak anyagából kellően felkészülhessenek, mert az elhangzás után tizenkét kérdést tesznek fel a rádióban és minden kérdéshez megadnak három lehetséges választ, amelyek közül a helyes feleletet az előre kiosztott úrlapon 1 — x — 2 totórendszerű jelöléssel kell a résztvevő zárkák vezetőjeinek kiválasztani. A legjobb pont-

Négyen csak ültünk, sóhajtoztunk, eszünkbe jutott mindaz a sok gond és probléma, aminek az emlegetése olyan nehéz tudja tenni néha a bentlői percek-éveket. Ilyenkor szoktam én a fiúknak elmesélni egy-egy esetet... nem hazugságnak szánva, hanem egy kis vidító időtöltésnek!

Kabos Laci, a színész a példaképem ilyenkor, akinek kitűnő humorérzékét, nevetető képességét méltán tartja nagyra az egész ország. Nem a képességeimben akarom hozzá hasonlítani magam, hanem a szándékban: megmosolyogtatni másokat, elűzni a gondokat egy kis időre.

Zárkarsaim élvezettel hallgatták a történetem, miközben nagyon jól tudták, hogy az nem igaz. Sajnálom, hogy Fónagy Ádám mindezt nem jött rá...

Végeztül: miért hívnak sokan „Bilencs”-nek?

1974-ben — szintén mint elítelt — dolgoztam egy gazdaságban, s egy baleset miatt (a tehének összennyomtak) eltört a bokám, sánta maradtam. A csúfnevet a járásom miatt kaptam...

Tisztelettel

Nem lehet innen, a szerkesztőségből eldönteni, hogy Fónagy Ádámnak van-e igaza, amikor mások szándékos félrevezetésével vádolja társát, vagy pedig Szabó Józsefnek, amikor nagyotmondását jó szándékkal magyarázza. Annál inkább sem tehetjük, ezt, mert az utóbbi a saját, védekező levelében viszont Fónagy Ádámot hallott néhány történetet ír le, bizonyítandó, hogy amaz az igazi lódtó...

Egy dologban azonban — mint azt a bevezetőben már jeleztük — feltétlenül igazat kell adnunk Szabó Józsefnek: testi hibát, fogyatékosságot kigúnyolni, abból csúfnevet faragni vagy az illetőt ilyen néven emlegetni — enyhén szólva, semmiképpen sem helyénvaló dolog. Sajnáljuk, hogy e név terjesztéséhez — ha szándékunkon kívül is — hozzájárultunk.

H. A.

eredményt elérő tíz zárka csapata jut majd be az augusztus 20-án, az Alkotmány ünnepén megtartandó döntőbe.

Megvan az oka annak is, hogy miért kéthetenként kerül sor az előadásokra! A közbeeső vasárnapi adások alkalmával történik meg a helyes válaszok és a verseny állásának ismertetése, az előző forduló eredményeinek kiértékelése után.

Ezzel kapcsolatosan itt szeretnék rámutatni a Kulturbizottság egy nagyon célszerű, új kezdeményezésére. Az eddigiektől eltérően ugyanis a rendszerint csak egy, vagy néhány szóból álló helyes választ most nemcsak egyszerűen felolvassák, hanem ahhoz bővebb, kiegészítő magyarázatot is fűznek. Ezzel az anyagot még egyszer alaposan átismétlik, vagy az előadás során el nem hangzott részletekkel egészítik ki, amivel a most már helyes ismeretanyag rögzítését még jobban elősegítik.

E sorok megírásakor már elégedetten állapíthatjuk meg, hogy a vártnál is nagyobb érdeklődés nyilvánult meg. Az 1. fordulónál 161 zárka kollektívájára vett részt, a 2. fordulóra már 231 kitöltött szelvény érkezett be, ami azt jelenti, hogy átlagosan 3-4 tagú zárka-csapatokkal számolva, eddig a vetélkedő kb. 700-800 elíteltet mozgató meg, meglehetősen jó találati eredményekkel.

A küzelem tehát megindult, a cél világosan áll előttünk. A lebonyolítás során előfordulhatnak kisebb nehézségek, surlódások, azonban bármilyen lesz is a versengés kimenetele, egyben biztosak lehetünk: a vetélkedőt minden résztvevő csak nyereséggel zárhatja, hasznos ismereteket szerezve vagy frissítve fel.

Radnay László elítelt
Bp-i Fegyház és Szig. B.

A ma élő fiatal emberek között csak elvétve akad egy-egy, akinek ne volna vágyálma egy motorkerékpár vagy egy személygépkocsi. Ez a vágyalom sok esetben be is teljesül; ha az illető kitart elhatározása mellett, előbb-utóbb saját maga is meg tudja szerezni, nem kevés esetben pedig a tehetősebb szülők segítenek.

Sokatkat nemcsak a tetszetős külső érdekli, szép számmal vannak olyanok is, akiket elsősorban a hajtómű, a motor rejtelmek vonzanak. Az érdeklődők tetszés szerint válogathatnak a szakmai képzés lehetőségeiben: autó- és motorszerelőként, technikusként vagy éppen mérnökként foglalkozhatnak a motorokkal. Aki — bármelyik szinten is — birtokában van a szakmájának, annak könnyű megélhetési lehetőséget is biztosítani a foglalkozás, hiszen a gépjárművek száma napról napra szaporodik, szinte aránytalanul jobban, mint az ezekhez értőké.

A tehetséges, jó szakemberek közé tartozik Balikó Károly is, aki 39 hónapos szigorított börtönbüntetését tölti a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben.

Huszonnyolc éves leszek ebben az esztendőben — mondja a beszélgetésünk elején —, gyermekkorom óta szenvedélyesen érdeklődök a gépjárművek, édesapám építész-mérnök volt, édesanyám tisztviselőként dolgozik még ma is; egyetlen gyermek vagyok a családban, a tanítástom nem okozott különösebb gondot.

Közlekedésgépészeti szakközépiskolába jártam, majd a főiskolát is elvégeztem. Ennek ellenére sokat dolgoztam gépkocsivezetőként.

Nem tudott a képzettségem megfelelő munkakörben elhelyezkedni?

Már hogye tudtam volna; csak én — amellett, hogy jól keresek — szerettem volna a szakmámat a gyakorlatban is jól megismerni. Sikert — ez lett a vesztem is!

— Persze, van ennek egy kis előzménye is, megpróbálok röviden összefoglalni. Amikor apám meghalt, 17 éves voltam, nem akartam, hogy a továbbtanulásom összes költsége anyámat terhelje. Igen jó hallásom van, ezt már gyermekkoromban észrevették, gondot fordítottak a zenei képzésemre is; zongorázni és hegedülni tanultam.

En a komoly zenét kedvelem ugyan, de abban az időben a divatos könnyűzene művelése jelentett jobbat kereseti lehetőséget. Így kerültem a Pannónia, később a Tűzkerék együttesbe. Jártuk az országot, sokszor egybeérték az éjszakák a nappalokkal. Nem mondom, jól is kerestünk, de a pénzünk egy részét a drága felszerelésre költöttük.

Ebben nincs semmi különös eddig, ezt más zenészek is így teszik.

Igaz, a kívülálló szemében a siker még irigylésre méltó is, de azt már nem tudják, hogy egy kisebb együttesnél milyen harcot kell folytatni a fennmaradásért. Sokat kell jobb értelemben véve (?) linkeskedni, meg kell keresni, kinek mennyi pénzt kell adni azért, hogy állandóan legyen hol fellépni. Nem részletezem: ez elkomolytalantja kicsit az embert, s a tisztviseltelen dolgok véghezvitelének irányába tereli.

Nem kifejezetten bűnselekmények elkövetésére gondolok, hanem kisebb szabálytalanságokra, egy bizonyos helytelen szemlélet kialakítására.

— Ön mégis börtönbe került...

— Valóban, de nem illyesmiért... Bár azt sem állítom, hogy könnyelműségem kialakítója nem ez az időszak volt.

— Mi történt valójában?

— Mint már azt a beszélgetésünk elején említettem, gépkocsivezetőként dolgoztam

több közlekedési vállalatnál is. Elértem a céloom, az elméleti képzettségem mellett a gyakorlatban is megismerkedtem a motor, a gépjármű minden alkatrészével. Még túra-versenykocsit is terveztem, készítettem — tehát a szerelésben, egy-egy motor előnyös átalakításában teljesen otthonosan mozogtam.

Az egyik munkahelyemen összebarátkoztam másik két kollegámmal, mindannyian magángépkocsi-tulajdonosok is voltak, az ő kocsijukat is én javítottam. A baj ott kezdődött, amikor nem lehetett megfelelő alkatrészt szerezni: ekkor a társaim leszerelték egy-egy utcán parkoló kocsiról. Ha ön autótulajdonos lenne, akkor tapasztalná igazán, hogy néha egy fontos alkatrészt milyen nehezen lehet a kereskedelemben megkapni, vagy szintén csak a kocsitulajdonosok tudják jobban azt, hogy egy pesti utcán parkoló kocsit mennyi veszélynek van kitéve. Gyakori, hogy ismeretlen tettesek letörnek, leszerelnek róla valamit. Nos, a mi kocsijainkkal is történt ilyesmi is, ekkor a társaim az említett módon pótolták az elvesztett alkatrészt. Én a „beszerzéssel” nem foglalkoztam, de én szerettem fel a kocsikra a lopott dolgokat. Természetesen, tudomásom volt a „származásukról” is.

— Ezért kapta a 39 hónapos szigorított börtönbüntetést?

— Nem csak ezért — mosolyodik el. — Volt egy év felfüggesztett szabadságvesztés — büntetésem is. Annak idején, amikor a zenekarunk fejlődött, hazavittem egy hetven ezer forintot erősítő.

— Ezt miért tette?

— Mert a sajátom volt! Az együttesben magunk vásároltuk a meglehetősen drága felszerelést. Némi nézeteltérés volt közöttünk, amikor a zenekar megszűnt, majd a társaim feljelentettek azzal, hogy eltulajdonítottam a felszerelés egy részét. Sok-sok vita, bírósági tárgyalások hosszú sora következett. Nem tudtam már évek múltán bizonyítani, hogy én vásároltam meg annak idején, de a társaim sem igazolták egyértelműen, hogy

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

„Tudtam, hogy mit teszek...”

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Legutóbb a Volántouristnál voltam taxis. Nem könnyű ide kerülni — sok a pályázó, keveset vesznek fel. Én egy évig vártam — egy hét múlva le tartóztattak... Várni tehát tudok, a munkától sem félek; csupán börtönbe nem akarok még egyszer jutni. Még kívülről is messzire elkerülöm...

— Októberig még van néhány hónap: itt bent mivel foglalkozik?

— Kezdetből fogva írniokként dolgozom, jelenleg az elítélt köznevelési csoport vezetője is én vagyok. A munkámmal nem volt semmi baj, többször kaptam jutalmat. A magatartásom ellen sincs kifogás. Ak-

kor érzem magamat jól, ha tevékenykedhetek, kint sem tétlenkedtem soha.

— Milyen tervei vannak a szabadulás utánra?

— Megpróbálok kérni az Elnöki Tanácstól, hogy mentesítsenek a közügyektől való eltiltás alól. Szeretnék beiratkozni az egyetemre, szeretném elvégezni a gépészmérnöki kart.

— És ha ez nem sikerül...?

— Akkor később, de ugyanezt teszem. Van türelmem, kitartásom; eddig sem voltam törtető, könyöklő, mindig ki tudtam várni elhatározásom megvalósulását.

Hajnalodik. Kopháza, Győr-Sopron megye legnagyobb faluja is ébred. A soproni vonat hazahozta az éjszakai dolgozókat. Almos asszonyok és férjakkal szállnak le, már pihenni szeretnének. Mások most kezdik a napot.

Az autóbussz-pályaudvaron kettős sorban, fegyelmelzettel állnak az utasok; itt ez a szokás. Várják a sárga autóbusszt, mely tíz-tizenöt percenként indul Sopronba, viszi az ingázókat. Több ezer ember utazik ilyenkor. Felszállok én is, felmutatom a bérletemet. Ismer már az autóbussz vezetője: rám sem néz. Szeretném pár percig folytatni az alvást, de már nem lehet. Visszavonhatatlanul elkezdődött az új nap.

A következő megállóban fiatal házaspár száll fel, két gyerekkel. Elöttem van még hely, oda ülnek. A három év körüli kisfiú apját átölelve alszik. Bizonyos, hogy ma hajnalban sem értette, miért kell neki is ilyen korán kelnie. A kislányt az asszony tartja az ölében. Két kézzel kapaszkodik anyja nyakába, de aludni már ő sem tud. Eszembe jut, hogy ennek a négyezer lakosú nagyközségnek nincs bölcsődéje.

Az előttem álló fiatal ember hangjára figyelek fel:

— Kifizetted az albérletet?
— Igen, de megint bajban leszünk — válaszolja az asszony, majd csendesebben folytatja:

A REGGELI JÁRAT

— Ezerháromszáz forint megint az albérlet, ehhez jön a tv, a rádió, villany, a bérletek stb. A te fizetésed el is ment... Sok ez az ezerháromszáz.

Belenyugvóan mondja, nem zsörtölődik.

— Tudod, itt mégis jobb, mint másoknál, ezek nem kérték egy évre az előleget — védekezik a férj. — Újában ez a szokás. Gyerekekkel pláne, tudod jól, milyen keserves albérletet kapni.

— Ha nem lenne a másodállásod, és az öregek időközönként nem segítenének, felkopna az állunk. A gyerekeknek minden ruhát, cipőt, még a játékok legnagyobb részét is ők veszik. Az albérlet a fizetésednek csaknem a fele...

Még mindig több a fiatalasszony hangjában a beletörődés, mint a számonkérés. Ugyan kitől is kérhetné számon a családi költségvetés e nagy teherterhelését?

— Ah, tudom, de tehetetlennek és kiszolgáltatottnak érzem magam. Kabát kellene neked is, nekem is. Ezt a telet átvészeltük, de a következő... Péter pár év múlva iskolába megy. Szégyellem, hogy másoknak kell őket ru-

házni, még akkor is, ha anyadéknak. Nem hiszek a számítógép-rendszerben, mert ha igaz lenne, már rég lakást kellett volna kapnunk.

— Te hallottad, hogy Budapesten állítólag a számítógép programja dönti el a kiutalások sorrendjét? Lehet, hogy selejt a mi számítógépünk... — apró mosoly jelenik meg az arcukon, de mindjárt el is tűnik. — Mit érek veled, ha a gyerekeink lavórban fürdenek esténként? A kétszer kétféle konyhában kell szórítanom a ruhákat, és ügyelnem, hogy evés közben ne csöpögjön a tányérba.

A fiú közelebb hajol az asszonyhoz, vigasztalóan:
— Nemcsak mi vagyunk így. Kopházán több mint nyolcszáz albérió él. Ez az albérletük faluja.

Az autóbussz újabb megállóhoz érkezik. A vendéglő meg zárva, a bolt előtt csak az újságos kezdte meg mindennapi munkáját. A törzsvendégek megveszik reggeli lapjukat. Kérni nem kell, mert az újságárus már tudja, hogy kinek mit adjon. Tömvé van az autóbussz. Előlről valaki hátra kiabál:

— Szoruljanak összebb, mert mások is dolgozni mennek! Választ nem kap. Az állva utazók engedelmesen préselődnek egymáshoz. A kisfiú felébredt apja ölében. Az asszony levette a bojtos sapkát, nehogy rámelegedjen. Az álmos szemű legényke két kézzel maszatozza a bepárasodott ablakot. Ő is szeretne kilátni. A fiatal ember igazít egyet a vállán, s folytatja a félbeszakadt beszélgetést:

— Feladtam a tizedik levelet is. Állítólag májusban ül össze a szükséglakás-bizottság. Havi ezerháromszázzal könnyebb lenne, ha kapnánk legalább egy szükséglakást. Ha kell, hetente irok nekik. Dühit, hogy látom az üres lakásokat, amelyekben hónapok, sőt évek óta nem lakik senki. Például a lakótelepen az a lakás, amit néztünk, több mint két éve üresen áll. Két szoba összkomfort — a fiatalasszony álmodozva hallgatja párja szavait.

Az asszony öltöztetni kezdi a gyerekeket. Leesik egy kiskesztyű. Felemelem. Mindketten megköszönik. A kisfiú és a kislány zokszó nélkül tűri az öltöztetést, már megszokták.

A végállomás következik. Talán százan is utazhattunk a sárga buszban. Szétfroccsen a tömeg, és beleolvad a város forgatagába...

Kocsis Foki János elítélt
Győr

EZÜSTGERELY

Újsághír a Népszabadság május 6-i számából: „A városi Műjégy-pályázat kiállításának megrendezésére az Ezüstgerely művészeti pályázat díjkiosztását, amelyen dr. Szatmári István, az Országos Testnevelési és Sporthivatal elnökhelyettese méltatta a sporttémájú művészeti alkotások jelentőségét, a pályázat szerepét, majd átadta a díjakat.”

Dósa András neve valószínűleg nem ismeretlen az olvasók előtt: a fenti képen ő látható, amint átveszi a harmadik díjat, a másik képen feleségével és a pályázatra benyújtott írásának egyik riportalanijával, Tauber Zoltán egykori olimpiai bajnokkal beszélget.

Hogyan is kezdődött? Nehéz már pontosan visszaemlékezni, hiszen jó néhány hónap elmúlt azóta a nap óta, amikor Dósa András egy alkalommal arról beszélt itt benn, a szerkesztőségben, hogy az OTSH kiadott egy pályázati felhívást, s azon ő mindenképpen szeretne indulni, szeretné kipróbálni íráskészségét a „kinti” világban is... Igen ám, de milyen témát válasszon?

Ez után a beszélgetés után került kapcsolatba a Halassy Olivér SC-vel, s kezdett el foglalkozni ennek a különleges sportintézménynek a helyzetével, múltjával, jövőjével. Bizonyára kevesen tudják, miért tiszteltet méltó s egyben nehéz dolog is ez a feladat: itt ugyanis csupa mozgássérült ember hódol — lehetőségeihez képest — sportszervevénynek. A képen látható, s már említett Tauber Zoltán asztalitenisz olimpiai bajnok volt, mindkét karja könyökétől hiányzik...

Képzőművészet, iparművészet, sportfotó, sportfilm és sportirodalom volt az öt meghatározott kategória; a legutolsóban 42 szerző (alkotóközösség) — közöttük pl. Radnóti László, Szepesi György — 50 művet nyújtott be.

Ezúton is gratulálunk a harmadik díjhoz Dósa Andrásnak, az eseményről részletesebb tudósítás a KS műsorában lesz hallható. —H—

VB-TOTÓ HARMADIK FORDULÓ

NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL a beküldő teljes neve

Születési év, hónap, nap

by intézet

Beküldési határidő: 1978. május 27.

Postaládánkból

Périán Lajos sopronkőhidai olvasónk írásának kétszeresen is örültünk. Egyfelől a hírnek, melyet közöl, másfelől annak, hogy igazolta új játékunk — a VB-Totó — létjogosultságát. Íme a levél rövidítve: „Közeleg a világ labdarúgójának nagy fesztiválja, az argentinai világbajnokság. A hatalmas forgószínpadon egymást követik majd az izgalmasabbnál, izgalmasabb összecsapások, s mint ilyenkor lenni szokott: óriási tehetségek tűnnek fel és tűnnek le, míg a focikedvelők sokmillió táborának — remélhetőleg — felejthetetlen élményben lesz része.

Mi is nagyon várjuk a nyi-

tányt, itt Sopronkőhidán. Sőt egyszerre kettőt is, ugyanis május 7-én kezdődik a hagyományos kispályás bajnokság. A mezőnyt 16 csapat — mint a VB-n — alkotja. A csapatok négyes csoportokban körmerkőzést játszanak, s a csoportelsőik jutnak tovább. Már rajtra készen áll valamennyi csapat. Az egyes posztok betöltéséért nagy verseny alakult ki, mivel a megfelelő magatartás és munkavégzés feltétele mellett a játéktudásnak is döntő szerepe volt...”

A fentiekhez még annyit: várjuk olvasónk további tudósításait a sopronkőhidai kispályás bajnokságról.

F. T.

EGY SZÍVVEL — EGY AKARATTAL

Repül a forgács, dalol és zúg a gép

Egyszerű munkás, ki előtte áll és figyel;

Mosolyogva nézi, hogyan ölt alakot

Egy darab vasból, mi belüli képzeletét,

Egy darab vasból: egy csillogó fogaskerék!

Együtt dalol a géppel, becézi, mint gyermekét;

Nézi, hallgatja ütemét, vigyázza éberen,

Megosztja vele gondját, bánatát, örömét,

Vigyáz rá, minden darabjára, mint önmagára,

Tudja, érzi övé a gép, s a jövő kettőjüké!

Leállítja a gépet — a munkadarab kész;

Nézi mosolyogva, vizsgálja, forgatja;

Megy a csarnokon át komótos léptekkel,

Tudja, már csak őt várják a szerelők,

Muzsikál kezében a vas, a fogaskerék!

Nagy István elítélt
(Fővárosi Bv. Intézet)

vár — mondta Kárpáthy dorgáló hangon.

— Nem tudtam többet tenni, így is a nyakamon a veszedelem...

— Azt kizárólag önmagának köszönheti — válaszolt nyers hangon Kárpáthy. — Íszik, részegeskedik. Így aztán természetes, hogy képtelen épkezláb akciót végrehajtani. Schleswinger vezérőrnagy egyébként mindent tud, azért küldött, hogy térítsem őnt észre, oktassam ki vállalt kötelezettségére. Figyelmeztetem, hogy végveszélybe sodorja önmagát, ha nem változtat magatartásán... Felmentjük kötelezettsége alól, és kizárjuk a szent korona-esküdték sorából. Ön gyenge munkát végez, és még ráadásul rabja is egy átkos szenvedélynek, az italnak. Az alkoholista a világon mindenütt megbízhatatlan! De különösen az, nálunk. Az alkoholista képtelen a feladat végrehajtására, és ráadásul fecseg is.

— De kérem! — szakította félbe Kárpáthyt a férjem. — A körülményeim, a nehézségeim, az állandó félelemérzet... Ez fordított az ital felé. De most valóban bajban vagyok. Százezer forintba lenne szükségem, hogy én és a feleségem elkerüljük a börtönt.

— A főnök 20 000 forintot utalt ki önnek, és egy feladattal bízza meg. Szakítson iszákos életmódjával, mondja fel jelenlegi állását, és helyezkedjen el a Győri Vas- és Gépvár szerelvényt. Ennek megtörténte után kap új, konkrét feladatokat.

— A húszezer forint nekem most kevés. Százezer forint kellene, mert ellenkező esetben letartóztatnak és elítélnék. Ennyit sikerasztottunk feleségemmel a postai pénzből.

— Nem tudom megígérni a

pénzösszeget, de néhány nap múlva találkozom a főnökkel és tájékoztatom. Addig is tegyen meg mindent, hogy átkerüljön a győri vagonjárába. Találkozásunk módjáról és idejéről értesíteni fogom.

Szédelegve tántorogtam el az ajtótlól, rádöbentem arra, hogy férjem, a gyermekem apja, idegen hatalmak megbízásából bűncselekményeket követ el a magyar nép ellen. Mi lesz velem, mi történik a gyermekemmel, ha ezt a rendőrség felderíti? És mit tegyek én? Csak egyet tehetek: feljelentést az uram és saját magam ellen. Ezzel enyhíthetem az elkövetett cselekményeket.

És megírtam a levelet a megyei főkapitányságnak.

A levél feladását követő harmadik nap reggelén egy személygépkocsi állt meg a postahivatal előtt. Három férfi lépett ki belőle.

— Itt a végzetem — futott át agyamon.

Udvariasak voltak, de hűvösek.

— Céllenőrzés lesz — közölték.

Aktatáskájukból kirakták a központból magukkal hozott ellenőrző kartonokat.

Délelőtt tíz óra már ötvenöt ezer forintot sikkasztást mutattak ki. Mi lesz a fiammal, ha engem letartóztatnak? — kérdeztem a vizsgálatvezetőtől.

— Asszonyom, önnek erre akkor kellett volna gondolni, amikor az első ezerforintos tévelt kiemelte.

— Megengedi, hogy gyermekem érdekében egy táviratot küldhessek édesanyámnak?

— Anyám a délutáni órákban megérkezett. Taxit fogadott és azzal jött. Anyai szíve a táv-

irat kurta szövegéből is megérezte a ránk leselkedő veszedelemet.

— Ugye, megmondtam — kezdte. — De az az ócska Adler nektek többet jelentett, mint a becsület megtartása — sirta el magát. Anyámmal együtt sirtam, amíg a fiam holmiját csomagoltam.

Estefelé rendőrségi gépkocsi fekezett a ház előtt. Két civil lépett ki belőle. Láttam, hogy a harmadik a kocsi maradt a sofőrrel.

— Ön Székely Mihályné?

— Igen, én vagyok.

— A törvény nevében, letartóztatom! Vegye magához a legszükségesebb személyi dolgait, egy váltás fehérneműt. Zárja le a lakását, a postahivatal kulcsait pedig adja át az ellenőrzést végzőknek, mert velünk jön.

A rendőrségi gépkocsihoz érve a bent ülőre esett a pillantásom. A férjem ült a kocsi sarkában, csuklóján megvillant a bilincs. Nem döbentett meg, hogy őt tartóztatták le előbb, és csak azután jöttek értem.

A két nyomozó mellém ült, és máris robogott velünk az autó. Hamarosan elnyelt bennünket a győri kapitányság komor épületémbje.

★

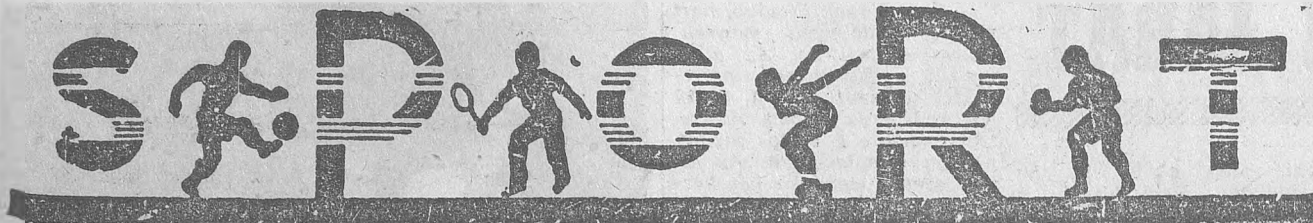
— Jöjjen be! — hallottam az egyik kísérő nyomozó hangját. Lázasan dobogó szívvel léptem az irodába.

A bent levő fotószórmester felém fordult:

— Álljon a szoba közepére! Vegye le a kabátját és a kendőjét. Őv van a ruháján? Azt is vegye le! Rakja le az óráját, gyűrűjét és a pénztárcáját is. A hajából vegye ki a csatokat és a hajtüket! — mondta száraz, hivatali hangon. És megkezdődött a „befogadásom”. A sok kérdés után

Vége.

N. I.

BIRKÓZÓ EB

Balla József ezüstérmes

Szófia. A bírói kizárásokkal, óvásokkal felkavart szabadfogású birkózó Európa-bajnokságon már a döntők napját megelőzően eldőlt egy Európa-bajnoki cím sorsa. Nehézsúlyban a szovjet Bigajev nyert és Balla József ezüstérmes lett. A magyar versenyző a sorsolásnál és a mérkőzések alakulásánál jól fogta ki a létezőt, nem úgy, mint a szönyegeken, ahol balszerencsés volt, hiszen a román Simon ellen egy akció végrehajtása közben megroppant a jobb lába. A húzódása oly súlyosnak bizonyult, hogy a szombati napot befalázva izgulta végig a lelátón. És úgy tűnt, ha Bigajev után mással is kell birkóznia, aligha léphet győzelmi reményekkel a szönyegre. Ezüstérmes megsemmisítő Fortuna számlájára, ugyanis Balla mindazokat legyőzte, akik végül is mögötte végeztek, így a bolgár Gercsevet és a román Simont is.

És akik szönyegre léptek, kellemes meglepetéseket szereztek. Szalontai Zoltán a papírfórmát felborítva, lábba hozta a magyar tábor. Ellen-

fele az NSZK-beli Giry, az első menet után 6:1 arányban vezetett, de ebben úgy elfáradt, hogy a harmadik menetben leléptették a megmégülő rohamokat indító és már pontozással vezető Szalontai ellenében. Szalontainak így öt hibapontja maradt, s miután a következő találkózón a bolgár Dukov legyőzte a török Aktát, így Szalontai bronzérmes már a délutáni verseny előtt biztos volt.

Gyulai kikapott ugyan a bolgár Sztojanovtól, de neki is szerencséje volt azzal, hogy a szovjet Kaszákibievet diszkvalifikálták. Így a magyar 48 kilós ugyancsak bronzérmet kapott, miután egy román versenyző legyőzte.

Eredmények: 48 kg: Sztojanov (bolgár) ... 3. Gyulai — 52 kg: 1. Selimov (bolgár) — 57 kg: 1. Ibrahimov — 62 kg: Sukov (bolgár) ... 3. Szalontai Z. — 68 kg: 1. Jankov (bolgár) — 74 kg: 1. Marta (szovjet) — 82 kg: Latriev (bolgár) — 90 kg: Neupert (NSZK) — 100 kg: Tediasvil (szovjet). — Nehézsúly: 1. Bigajev (szovjet), 2. Balla.

LABDARÚGÁS.

Húszan a keretből

A VB-selejtezők óriási izgalmak közepette zajlottak le, mert talán még sohasem volt annyi bizonytalan kimenetelű, úgynevezett háromesélyes mérkőzés, mint a XI. világbajnokság előtt. Igaza lett azoknak, akik már évek óta hangoztatják, hogy a világ labdarúgásában az erők kiegyensúlyozottságának a korábbiakéhoz képest a legnagyobb mértékben megváltozott. Ez a vélemény csak alátámasztja a különböző országok nemzeti bajnokságai, hiszen szinte mindenütt több közel egyforma képességű csapat küzd csaknem egyenlő eséllyel a bajnoki címért, a helyezésekért.

S ha figyelemmel kísérjük a tizenhatos mezőnybe került nemzeti válogatott csapatok összeállításai körüli eseményeket, elmondhatjuk, egy-egy posztra több labdarúgó pályázik, alig akadnak olyanok, akik már pályán ülhetnek. Minden előjel arra mutat, hogy az argentinai VB nem a sztárok, hanem a csapatjáték világban van a legnagyobb szerepe.

Nézünk meg, mi a helyzet a magyar válogatott körül, amikor Baróti Lajos szövetségi kapitány noteszában még mindig 28 válogatott szintű labdarúgó neve szerepel.

Persze, a magyar szövetségi kapitány egy-két lépéssel előbbre a pályán állt a Buenos Aires-i rajt előtt, mint néhány kollégája. A magyar válogatott gerince ugyanis az elmúlt évek tervszerű munkája következtében, különösen a selejtezők és a tavaly őszi egyebé válogatott mérkőzések során kialakultnak tekinthető. Mi úgy ítéljük meg, hogy legfeljebb néhány poszt ad okot kisebb-nagyobb fejtorésre. Ebből az következik, hogy a 28 név jelentős hányada a biztonsági tartalékokat jelenti. Alapvető változásokra nem kell, nem is lehet számítani. Inkább csak arról lehet szó, hogy kibővülő és tartósan kiemelkedő forma révén kerülhet be abba a csapatba, amely a selejtezők tüzeiben kovacsolódott össze és állta ki a nehéz próbákat.

logatott csapatnak), a Bp. Honvéd játékosára már 1973-ban felfigyeltek a szakemberek, amikor még Szegeden védett az NB I-ben. A Labdarúgás különszáma már akkor úgy foglalkozott vele, mint a jövő reményességével. Igazi kapusalkat, csodás reflexekkel a legkényesebb pillanatokban is. Nagy érdeme, hogy ismerte már a kezdetben is saját korlátait — mint pl. rossz útemű kifutásait, hibás felgránsait a beivelt labdáknál — s nagy akaraterővel, sok-sok munkával sikerült azokat átugrania. Ha csak válogatott szereplésére gondolunk vissza, szinte most is látjuk, hány reménytelennek vélt helyzetben lépett közben eredményesen, amikor már szinte mindenki gólt látott. Teljesen mindegy, hogy magasan vagy alacsonyan érkező labdát kell ártalmatlanná tennie. Gurdár Sándor igazi sportember: soha nem kell figyelmeztetni őt, mert tudja, hogy csak a szorgalmas, becsületos felkészülés teheti tartóssá a formát, a tudásszintet, s mindehhez szerezni emberi magatartása párosul. Ezért is örülnek oly sokan sikereinek, ezért becülik őt játékosoktársai a klubjában és a válogatásban egyaránt.

Mészáros Ferenc (Vasas, 1950. április 11., 183 cm, 70 kg, 13-szoros válogatott) már ifi korában úgy szerepelt a szakemberek feljegyzésében, mint a nagy kapusigéret. „Meglátja — mondotta é s sorok írója — annak idején az egyik edző egy ifi bajnoki mérkőzésen — nemsokára ez védi a magyar válogatott kapuját.” Elhittük neki! S hogy a Vasas kapuvédője még csak 13 szor állt a válogatott kapujában, ez annak tudható be, hogy elég kacskaringós utat tett meg, amíg Bubó igazán komoly sportemberré változott. Csak kevesen vannak ezen a fontos poszton, akik eleven, párdúcra emlékeztető mozgással képesek olyan bravúrokra, mint ő.

Martos Győző (FTC, 1949. december 15., 180 cm, 71 kg, 10-szoros válogatott) elég későn tört be az élvonalba, de attól kezdve, hogy helyet kapott a zöld-fehérek hátsó oldalán, a megbízható, modern hátvéd szerepét tölti be. Jól helyezkedő, jól szerelő védő, aki megnézi, hova adja a labdát. Kivételes képessége, hogy gyorsaságát a támadásokban is érvényesíti, szélső módjára ad be, s az így beérkező labdákból társai sok gólt rúgnak. Martosban csak azok csalódhatnak, akik a feltűnő látványosságok hívei még a hátsó alakzatokban is, mi azonban a célszerűségre törekvő, cikornyá nélküli megoldásait nagyra értékeljük.

Török Péter (Vasas, 1950. április 11., 183 cm, 70 kg, 27-szoros válogatott) jó néhány évvel ezelőtt, amikor a piros-kékekhez került, hamarosan belonta magát a szurkolók szívébe — a jobb szélén! Akkor azt hitték, elindult útjára egy nagyvonalú tehetséges szélsőcsatár, aki kiválóan cselez, erőszakos, gyors és löni is tud. Aztán egyszer feltűnt a hátvéd poszton — közben közönségnépszerű is lett — s a rablóból mandúr lett, nemcsak csapatában, hanem a válogatásban is közmegegyezően játszott hátvédet. Azért jó hátvéd, mert ismeri a szélsőcsatár csínját-bínját, ismeri a szélsőcsatár gondolkodásmódját. Azért is jó hátvéd, mert mer feljutásokra vállalkozni, jó cselezőképességét megőrizve fel tud menni az alapvonalig. Beadásai azonban olykor pontatlanok.

VIZILABDA

Már csak az FTC veretlen

Szűknek bizonyult a Komjádi-uszoda az OB I kettős rangadóján. Miután a lelátók, majd a lépcsők is megteltek, a földre ültek az utoljára érkezők. Több mint 2500-an szorongtak a medence partján. A látottak alapján a jelenlévők mindenért kárpótlást kaptak. Az „előmérkőzésen” a bajnok és a múlt évi második helyezett sportszerű küzdelme csak az utolsó másodpercben hozott döntést. Ezután kezdődött a közönség údrivalgása közepette — az addig két veretlen csapat —, az Ú. Dózsa és az FTC összecsapása. Ezen a találkozón is csak az utolsó pillanatokban dőlt el, hogy ki nyer.

Szokatlanul izgalmas, emlékeztető volt a két rangadó!

OSC—Vasas 6:5

Az első Vasas-támadás már fényt derített az egész héten át feltéve őrzött titokra: dr. Szívós dr. Csapót őrizte, Faragót pedig Sudár követte árnyékban. A 2. percben Bányait kiállították, de az OSC nem használta ki az előnyt. Kuncz 5 méterről lött gólt, dr. Csapó pedig a középcsatár helyéről a vízből húzta a hálóba a labdát, 1:1. Bányai 6 méteres, váratlan bombája meglepte Feketét, 2:1. A második negyedben Vindisch ügyesen tört ki a jobb szélén, a kapu elé fordult, és félcsavarral lött a hálóba, 2:2. Budavári kiállítása után 5 másodperc alatt kihasználta létszámfölényét az OSC, 3:2. Gyönvörű góllal növelték a harmadik 5 percben előnyüket az orvos-egyetemisták, Vindisch saját térfeléről a Vasas kapuja előtt a középcsatár helyén tartózkodó Kunchoz játszott, aki a levegőben szálló labda irányát egy finom mozdulattal megváltoztatta, 4:2. Mindkét oldalon egy-egy emberelőnyt váltottak gólrá, 5:3. Az utolsó negyedben, egy perc 20 másodperccel a vége előtt a Vasas került létszámfölénybe, s két másodperc múlva már 5:4. Szívós átadása után Kuncz a kapufát találta el, az ellentámadásból az üresen hagyott Faragó 2 méterről nem hibázott, 5:5. 12 mp. volt hátra, amikor Bányait 3, egymást követő egyszerű hiba után kiállították. Háromi az utolsó mp-ben a jobb oldalról értékesítette az előnyt, 6:5.

FTC—Ú. Dózsa 7:6

Forrt a víz a medencében! Gyors, sokmozgásos, lendületes volt a játék — és kemény. Egymást követték a kiállítások.

NB II.

Szekszárd—Dorog	2:1
DVSC—Eger	1:0
V. Izzó—EVSC	4:0
KKFSE—Fűzfő	5:0
Kazincbarcika—Budafok	0:0
Vác—MÁV-DAC	2:0
SZMTE—BTASK	2:2
Várpalota—Volán	1:1
BKV Előre—Olajbányász	1:2
Salgótarján—Komló	4:1

1. Salgótarján	32	19	8	5	59-25	46
2. Kazincbarc.	32	18	8	6	57-28	44
3. V. Izzó	32	18	8	6	50-21	44
4. DVSC	32	19	5	8	43-32	43
5. Eger	32	14	10	8	46-34	38
6. SZMTE	32	13	9	10	40-28	35
7. Budafok	32	13	8	11	53-36	31
8. Vác	32	13	8	11	37-34	31
9. Dorog	32	13	8	11	31-29	34
10. Volán	32	13	9	9	39-38	33
11. BTASK	32	11	9	12	32-35	31
12. Olajbányász	32	11	7	14	40-41	29
13. Komló	32	11	7	14	33-38	29
14. Fűzfő	32	10	9	13	45-59	29
15. BVSC	32	10	12	12	40-47	28
16. KKFSE	32	6	15	11	45-57	27
17. Szekszárd	32	8	16	35	60-24	24
18. BKV Előre	32	7	9	16	29-45	23
19. MÁV DAC	32	6	7	10	34-64	10
20. Várpalota	32	5	6	21	33-68	16

Egyik botrány a másikat érte a legutóbbi angol labdarúgó bajnoki fordulón. A Leicester City—Newcastle találkozón 23 nézőt távolítottak el a lelátókról sportszerintlenségeik miatt. Öten sérüléseket szenvedtek a kisebb csetepatékban. Az Everton—Chelsea mérkőzésen a rendőrség 21 túlságosan lelkes rajongót tartóztatott, nyevetőit pedig kivezetett a pályáról. Szabályos tömegverekedés tört ki a feljutás szempontjából jelentős Southampton—Tottenham második ligás összecsapáson. A szurkolók nem elégedtek meg azzal, hogy üvegeket dobáltak be a pályára, egy alkalommal elaraszították a játékeret is, és összeverekedtek. A rendőrség csak kutyák segítségével tudta lecsillapítani a kedélyeket.

Az első három negyedben az Ú. Dózsa két emberelőnyt hagyott ki, az FTC csak egyet. Ezzel szemben a lilafehérek két akciógólt lőttek, az FTC viszont addig egyet sem. Az utolsó 6 percben 6:6-nál az Ú. Dózsa került emberelőnybe, Wolf lövése azonban a kapufán csattant. Wiesner remekül fordult, végigvezette a labdát, ravasz ívelését azonban Cserenyák bravúrral védte. Egy perccel a befejezés előtt az FTC került előnybe a lehetőseget a zöld-fehérek is elkapkodták. A hajrában Csicsáky fél testhosszal előnnyel törhetett be az FTC kapuja elé, félcsavar lövése azonban dr. Steimnetz hárította. Ismét Wiesner fordult a legjobban, aki 15 mp-cel a befejezés előtt a győzelmet jelentő gólt szerezte az FTC-nek.

Szolnoki Vízügy SE—SZEOL AK 4:3

A sok páros kiállítással tarkított, küzdelmes mérkőzésen a szolnoki csapat végig vezetett.

BVSC—Tatabányai Bányász 7:3

Alacsony színvonalú mérkőzésen a hazaiak nagyobb rutinját nem tudta lelkesedésel ellensúlyozni a tartalékos (az Eger ellen csere nélküli végleg kiállított Kásást nélkülöző) Tatabánya.

Eger SE—Bp. Spartacus 4:3

Küzdelmes, páros kiállításokkal tarkított, helyenként túl kemény mérkőzésen nyertek a hazaiak. A Spartacusból a harmadik negyedben Kemény, a negyedikben pedig Deák jutott a kipontozódás sorsára.

Szentesi Vízmű—Bp. V. Izzó 6:5

Rendkívül izgalmas, jó iramú mérkőzést vívott a két csapat. Az Izzó két esetben is vezetett, de a harmadik negyedtel kezdve a szentesiek átvették az irányítást és végérményben megérdemelt győzelmet arattak a jól játszó fővonalasok ellen.

1. FTC	4	4	—	24-18	8
2. BVSC	4	3	—	12-17	6
3. OSC	4	3	—	12-16	6
4. Ú. Dózsa	4	3	—	12-20	6
5. Eger	4	2	—	23-12	4
6. Tatabánya	4	2	—	16-19	4
7. Szolnok	4	2	—	20-25	4
8. Bp. Spartacus	1	1	1	13-14	3
9. Bp. V. Izzó	4	1	—	34-16	2
10. Vasas	4	1	—	31-22	2
11. Szentcs	4	1	—	31-24	2
12. SZEOLAK	4	—	1	33-17	1

FORMA—1.

Depailler győzött

Közel hetvenezer néző előtt rendezték a Forma—1-es versenyautók idei ötödik világbajnoki futamát, a Monte-Carlói Nagydíjat. A verseny drámai küzdelmet hozott, a győzelmet végül az eddigi örökös második, a Tyrrell-géppel versenyző, francia Patrick Depailler szerezte meg. A mindössze 57 kilós Patrick élete első nagydíjgyőzelmét aratta.

Már a rajt után óriási tempót diktáltak az élen állók, de több gép- és gumihiba miatt az esélyesek a verseny feladására kényyszerültek. A 45. körben az osztrák Lauda is defektet kapott, de hamar elhagyta a depót és nagyszerű versenyzéssel körrel körre előzte meg vetélytársait a kanyarokkal teletüzdelt monacói pályán, s végül a második helven végzett.

A Monte-Carlói Nagydíj végeredménye: 1. Patrick Depailler (francia) Tyrrell—0008 autón, 1:55:14.66, 2. Lauda (osztrák) Brabham Bt—46 Alfa Romeo, 1:55:37.11, 3. Schekter (dél-afrikai) Wolf—WR-1, 1:55:47.35, 4. Watson (ír) Brabham Bt—46 Alfa Romeo, 1:55:48.19, 5. Pironi (francia) Tyrrell—008, 1:56:22.72, 6. Patrese (olasz) Arrows—FW-1, 1:56:23.43.

A VB állása: 1. Depailler 23, 2. Andreffi (amerikai) és Reutemann (argentin) 18—18, 4. Lauda 16, 5. Peterson (svéd) 14, 6. Watson 7 pont.

Bentmaradt a Bologna és a Fiorentina

Olaszország. Drámai hajrá, gálamérkőzéssel megkoronázva, foglalhatnánk össze az utolsó forduló. Hetek óta tart a versengés a kiesés elkerüléséért, de az utolsó forduló előtt aligha akadt volna valaki, aki arra tett volna, hogy a két nagy múltú kiesőjelölt, a Bologna és a Fiorentina közül egyik sem esik ki. Ehhez sok mindennek kellett összejönnie, de végül összejött. A Foggia, ha csak egy pontot szerez Milánóban az Inter ellen, bentmarad. A Lazio, ha saját pályáján csak egy pontot szerez a Bologna ellen — pedig már ez is csak fél siker lett volna a rómaiaknak —, elbúcsúztatja ellenfelét az első osztálytól. A Bologna győzött Rómában, a Genoa, ha csak egy soványka góllal győz Firenzében, bent marad. (Igaz, erre azért nem lehetett számítani. Így végül a Fiorentina jobb gólkülönbsé-

gével kiharcolta, hogy jövőben is az első osztályban játsszon, a Bologna pedig ezzel az egy győzelemmel három helyet ugrott előre, az utóbbi hónapok során nem szerezett olyan előkelő helyen, ahol végül zárta az idényt. A Juventus utolsó mérkőzése váratlanul slágeráldalkozóvá vált, mivel a vendég újonc Lanerossi a második helyen állt a tállakozó előtt. A zebraék végre sok góllal, látványos játékkal kedveskedtek szurkolóiknak, s a vendégeknek sem lehetett okuk a szomorkodásra, hiszen a Torino döntetlenje után vereségük ellenére megmaradhattak a második helyen. Juventus—Lanerossi 3:2, Atalanta—Róma 0:1, Fiorentina—Genoa 0:0, Inter—Foggia 2:1, Lazio—Bologna 0:1, Napoli—Milan 1:1, Perugia—Pescara 2:1, Verona—Torino 0:0.

VB-TOTÓ HARMADIK FORDULÓ

VB-totónk mostani, harmadik fordulója után a következő héttől már igazi totót tölthetnek ki olvasóink. Egyébként várakozáson felül, igen nagy számú szelvény érkezett be, s a megfejtések, illetve a megfejtők bíznak a magyar csapat jó szereplésében. Ha továbbra is ilyen nagy lesz a tippelési kedv, valószínűleg a díjak, a jutalmak száma is növekedni fog.

A játékok feltételei változatlanok. Csak az újságból — Heti Híradó — kivágott szelvényvel lehet érvényesen játszani.

Jó tippelést!

— Itt levágandó —

1. Nyert-e már világbajnokságot Magyarország?	igen	nem
2. Baróti Lajos szövetségi kapitány „újonc”-e a VB-n?	igen	nem
3. A magyar csapat hajóval is utazik Argentínába?	igen	nem
4. Gerd Müller játszik-e a VB-n?	igen	nem
5. Argentínában katonai diktatúra van?	igen	nem
6. A magyar televízió egyenesben is közvetít mérkőzéseket?	igen	nem
7. Olaszország nyert már világbajnokságot?	igen	nem
8. 1982-ben Portugáliában lesz a VB?	igen	nem
9. Volt-e Peru szövetségi kapitánya Baróti?	igen	nem
10. Skócia játszik-e a VB során Braziliával?	igen	nem
11. Szerez-e pontot Tunézia a VB-n?	igen	nem
12. Franciaország bekerül-e a legjobb nyolc csapat közé?	igen	nem
13. Rivellino a brazil válogatott legfiatalabb játékosa?	igen	nem
+1 Magyar származású edzője van-e a spanyol válogatottnak?	igen	nem

Szóljunk először arról a húsz labdarúgóról, akikre a szakemberek és a szurkolók fő figyelmé irányult, s akiknek játékát árgus szemmel figyelték minden mérkőzésen, mert az eddigi és a jelenlegi teljesítmények alapján első-sorban ők válthatják meg a repülőjegyüket.

Az őszi mérkőzéseken így festett a magyar válogatott összeállítása: (A játékos neve mellett azt tüntettük fel, hányszor szerepeltek kezdő-vagy cserejátékosként):

Gurdár 4 (Mészáros 1) — Martos 3 (Török 2), Kocsis I. 4 (Bálint 1), Kereki 5, Tóth 5 — Nyilasi 3 (Halász 2), Pinter 4 (Rab 1), Zombori 5 — Fazekas 5 (Pusztai 3), Töröcsik 5, Váradi 3 (Nagy László 4). Mind az öt őszi mérkőzésen szerepelt Kereki, Tóth J., Zombori, Fazekas és Töröcsik, míg Gurdár 1, Pinter 1 és Nyilasi 2 mérkőzésről sérülése miatt maradt távol. Az említett 18 játékoson kívül egy alkalommal szerepet kapott cserejátékosként Tóth András is!

Ezek után hadd mutassuk be néhány jellemző mozdulattal úgy, ahogyan most látjuk őket a VB előtt.

Gurdár Sándor (született 1951. november 8-án, 184 cm magas, súlya 70 kg, 1978. február végéig 17 alkalommal volt tagja a magyar nagyv-

KULTURÁLIS FIGYELŐ

Egy kopasz császár megpróbáltatásai

Titus Flavius Domitianus császár i. u. 51. október 24-én született Rómában. A római uralkodók közül egyike volt a legszínesebb egyéniségeknek. Miután apja — Vespasianus — császár lett, rövid ideig Domitianus testvére, Titus követelte apjukat a császári trónon.

Titus azonban utódjának jelölté ücsész, mert ezzel akarta elejét venni a viszálykodásnak. Vespasianus halála után ugyanis Domitianus már társuralkodó akart lenni. Egyes források szerint az sem lehetetlen, hogy Domitianus mérgelést siettetett fivére halálát.

A történetírás nem fest hiteles képet Domitianusról, mert önkényuralkodó volt, s az első olyan császár, aki megkötöztette, hogy már életében istennek szólítsák. Hiú férfiúként teletömte Rómát saját arany- és ezüstsztobráival és sikeres hadjáratai emlékére diadalívket emeltetett.

Pedig tulajdonképpen Domitianus hadjáratai nem is voltak olyan sikeresek; amikor a hadsereg már közel volt a győzelemhez, mindig megrohanták a kétségek hadvezérei, akik hűségével kapcsolatban az azonnal visszahívták őket. Ez különösen Agricola esetében volt így, aki a római légiónokkal egészen Skóciáig tört előre, és Róma az ő révén tudott megfontos részleteket Britannia fekvéséről, vagyis azt, hogy valójában sziget.

Domitianus falat építtetett, az úgynevezett Iimes-t, hogy a római tartományokat megvédje a germánok támadásai ellen. Ez a fal kőből, földszőlőből állt, és őrtornyokból figyelték az ellenség mozdulatait.

Domitianus császár nagy veszteségekkel járó harcokat folytatott a dákok ellen, a Duna alsó folyásánál; végül szerződést kötöttek, sőt a rómaiak gazdasági segínyt is nyújtottak a dákoknak.

Izgalmas küzdelmek zajlottak le a római Colosseumban: a rómaiak még sohasem láttak nagyszabásúbb gladiátorjátékokat, ahol időnként nők is harcoltak. Domitianus érdeme, hogy újjáépítette Róma leégett könyvtárait, és felújította könyvtárait.

Rendkívül rosszul alakult Domitianus kapcsolata a római szenátussal. Nem hallgatta meg véleményét, sőt gyakran nyíltan is kimutatta, hogy mélyen megveti a testületet. A szenátust az is meghökentette, hogy a császár túlkapásai egyre nyugtalanítóbb méreteket öltöttek. Miután nőtt az elégedetlenség, több merénylet is megkíséreltek ellene.

Magányos ember volt, közvetlen környezetében csupán egy bíborba öltöztetett törpét tűrt meg, és állítólag ő volt az egyetlen, akivel minden államügyet megbeszélte.

Lényegtelen, sokszor mondacsínált okokból megöltetett embereket, hogy megszerezze vagyonukat. Ezt a módszert egyre gyakrabban alkalmazta, mert kincstára állandóan üres volt. Ha valaki merészebb ki-

jelentést tett, aggódnia kellett életéért.

Az utókorra maradt a császár egyik furcsa szokásáról szóló beszámoló. Gyakran visszavonult lakosztályába, legyekre vadászott, s azután egy hegyes papálcikára nyársalta fel őket. Domitianus Longinát, a feleségét egy Aelius Lamia nevű előkelő rómatól vette el, akit hivatalosan társuralkodójává tett, majd eltaszított magától, később megint maga mellé emelte, végül kivégeztette. Felesége állandó félelemben élt, kiszolgáltatva férje hirtelen dührohamainak.

A császárnak hatalmas pénzüsszegekre volt szüksége palotaépítkezéseire, ezért szigorú intézkedéseket hozott az adók behajtására, és üldözni kezdte a sztoikus filozófusokat, akik bíralták önmaga istenítését. Ugyanilyen okból üldözte a keresztényeket is. Legelőkelőbb áldozata egyik unokatestvére, Flavius Clemens, Róma harmadik püspöke volt. Kivégeztette annak feleségét, Flavia Domitillát is. Róla nevezték el a Domitilla-katakombát, a legnagyobb föld alatti keresztény gyülekezéshelyet Rómában.

Ugyanakkor egész sor ésszerű gazdasági és közigazgatási intézkedést hozott és szigorú előírásokkal igyekezett megérinteni a közérkölcöket. Tánccsoknak és pantomimjátékosoknak nem engedélyezték a színpadi fellépést, csak magánházakban szerepelhettek. Az erkölcsellenkészen kapott Vesta-szűzeket élve eltemettette, szeretőjüket pedig halálra korbácsolttatta.

Költeményeket szerencsére nem írt, de lediktált egy tanulmányt a haj ápolásáról, mert nagyon fájdalmasan érintette, hogy korán megkopaszodott. Költői, szónoki és zenei versenyeket azonban gyakran rendezett.

Tizenöt éves uralma vége felé teljesen kitört rajta az üldözési mániá, minthogy asztrológusa, Askletarion közölte vele, hogy gyilkosság áldozata lesz. Ezután a császár megkérdezte, milyen halál vár ő-magára. Az asztrológus azt válaszolta, hogy kutyák fogják szétépteni, Domitianus ekkor karddal megölette a csillagjóst, hogy a jóslat ne teljesedjék be, s parancsot adott a tetem elégetésére. De vihar tört ki, a holttest legurult a máglyákról, kutyák támadtak rá, és szétépték.

A rendkívül babonás császár most már meg volt győződve róla, hogy erőszakos halállal kell meghalnia. Askletarion előre megmondta a napot és az órát, amikor gyilkosa rátámad: 96. szeptember 18-án. Domitianus a jelzett időben magához hívta az órákikáltót, aki azonban későbbi időpontot jelzett neki, hogy megnyugtassa. Domitianus örömeiben fűrődni indult. Ekkor közölték vele, hogy egy hírnök összeesküvésről akarja tájékoztatni. A hírnök maga volt a gyilkos, és a császár feleségének tudtával ölte meg az uralkodót.

Domitianusnak nem voltak örökösei. Így a szenátus a maga köréből választott császárt, mégpedig a jogtudós Nerva szenátort, aki a nép elszegényedését drasztikus módszerekkel igyekezett megakadályozni. S hogy megnyugtassa a császári gárdát, amely bosszút lihegett Domitianus meggyilkolása miatt, fiaként és utódjaként örökre fogadta az egyik legtehetségesebb katonát, Trajanust. Szerencsés választás volt. Nerva már 98-ban meghalt, és Trajanusszal Róma számára hosszú, boldog időszak kezdődött.

MAGYARORSZÁG TÁJFÖLDRAJZA

Az idén újabb kötettel gyarapodik a Magyarország táj-földrajza sorozat, a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutató Intézetének nagyszabású vállalkozása. A tervek összesen hét kötetben teszik közzé az ország teljes területét feldolgozó táj-földrajzi adatokat — tájékoztatta a sajtót Marosi Sándor, az intézet igazgatóhelyettese, a monográfiák egyik szerkesztője.

Az 1960-as évek közepétől a természetföldrajzi és rekondományi kutatások annyi új ismeretanyagot szolgáltatottak, a népgazdasági és a területi tervezés pedig oly mértékben igényelte hazánk természeti adottságainak ismeretét és differenciáltabb értékelését, hogy idősebbé vált a táj-földrajzi adatok, eredmények rendszerezése, szintézisbe foglalása és közzététele. Az elméleti kérdéseket, módszereket tisztázó hosszabb viták után a természetföldrajzról foglalkozó akadémiai és egyetemi szakembereken kívül a földtudományok képviselőinek népes serege: geológusok, meteorológusok, hidrológusok, geobotanikusok, zoológusok láttak már hozzá a munkához.

Az első két kötetben az Alföld, majd a harmadik kötetben a Kisalföld és a nyugat-magyarországi peremvidék táj-földrajza jelenik meg. Ezek, s a még most készülő kötetek is részletesen foglalkoznak az úgynevezett ágazati, természeti, gazdasági tudnivalókkal. Közéteszik például a felszíni domborzattörténeti, geológiai kutatásokat. Jellemzik az ég-

hajlati tényezőket. Feltérképezik a felszíni és a felszín alatti vizeket. Segítségét adva ahhoz, hogy ipari célokra, ivóvízként vagy gyógyításra célszerű-e felhasználni. Kutatták a természetes növényzet előfordulását, amely az erdőgazdálkodás munkáját segíti. A mezőgazdasági területek gazdasági kihasználásához is térképek készülnek a különféle talajokról. Külön fejezetben értékelik a természeti és a gazdasági jelenségek kapcsolatát. A kutatások eredményeit úgy csoportosítják, hogy válaszadjanak például azokra a kérdésekre, hol érdemes a bányászatot fejleszteni, ipart telepíteni, a mezőgazdaságot a talajadottságoktól függően — hogyan célszerű szakosítani. Felméri a népeség, a munkaerő fejlődését, alakulását, mozgását, változásának dinamizmusát, bemutatják az egyes területek, városok vonzó, illetve taszító hatását.

A megjelenés előtt álló negyedik kötet a Dél-Dunántúlról készült. A tervek szerint a közeli jövőben adták nyomdába a Balaton földrajzát feldolgozó ötödik kötet anyagát. Be-fejezéshez közeledek a Középdunántúlról foglalkozó hatodik kötet összeállítása is, ez a tervek szerint 1980-ban jelenik meg. A hetedik kötet Észak-Magyarország táj-földrajzát dolgozza fel a Börzsonyitól a Zempléniig. Ez a munka valószínűleg elhúzódik a következő ötéves tervre, elkészültével teljessé válik majd Magyarország táj-földrajzi feldolgozása.

KIS TÖRTÉNETEK

Hires emberekről

Irodalmi sikerrel kibontakozása után az arisztokrácia fogadótermébe ugyan bejáratos volt a fiatal Voltaire, de metsző ironiája, kiméletlen nyelve sok fő-nemest ellenségévé tett.

— Mi történt, megbékéltél az Úristennel?
— Féligmeddig — felelte Voltaire. — Köszönünk egymásnak, de szóba nem állunk.

Sully herceg estéjén az egyik Rohan herceg volt Voltaire szurkálódásainak céltáblája. Az ősi család ivadéka mind elviselhetlenebbnek érezte a „polgári sarj” költözését, és rászólt Voltaire-re:

— Kicsoda kegyed, fiatal ember, hogy ilyen mo-lóról merészel velem beszélni?

Voltaire nem vonta be a vitorlákat, hanem nyílegyenesen csapott rá a lényeg-re:

— Hercegem, én olyan ember vagyok, aki nem hordja a hátán egy nagy nevet, hanem maga szerez becsületet a nevének.

Rohan vérgigéért patant fel helyéről, és elhagyta a termet. Am másnap, amikor Voltaire egy elhagyott utcán haladt végig, két ember termett előtte, az egyik leteperete, a másik pedig alaposan megbottozta.

Rohan herceg egy közeli lefűgönyözőt hirtőlől ellenőrizte bérencei munkáját. Az efféle „nemes” bosszú dívat volt akkoriban, számos ez időben játszódó irodalmi mű is idéz hasonló történeteket. Rohan herceg dicséretére azonban említsük meg, hogy ő — a közmondásos „csak a fejét, hogy meg ne sántuljon” helyett — a jeles író „tisztelőre” különleges utasítást adott próbáikjainak. Ezt mondta:

— Vigyázatok! A fejét ne üssétek! Hátha mégis van benne valami értékes dolog!

Potsdam. Sanssouci-kastély. Tudományos vita II. Frigyes jelenlétében. Voltaire és egy német tudós bizonyos jogi elvekről tárgyalnak. Az ellentétek összecsapnak, mindkét fél indokol, elemz, törvényhelyeket idéz.

A német érzi, hogy lassanként alul marad, s hirtelen ötlettel olyan frapárs paragrafust ráncigál elő, amely ugyan alátámasztja igazát, csak egyetlen hibája van: hogy soha, semmiféle törvénykönyvben nem fordult elő.

Voltaire-t egy másodperc-re kiközösítette gondolatmenetéből a merész citátum, aztán átlátott a szitán. S nyomban ledarált egy másik törvényszakaszt, amellyel lehangolta a német kollégát.

— Ugyanabban, uram — felelte éles szarkazmussal Voltaire —, amelyekben az a másik, amit ön idézett.

II. Katalin orosz cárnő egy saját kezűleg faragott elefántcsont tubákosszelencét küldött ajándékba Voltaire-nek. Az író finom gappjúharisnyával viszonozta az ajándékot, amit ugyancsak önkézzel kötött. A harisnya mellé levelet mellékel, ezekkel a sorokkal:

— Felsőged férj-munkával ajándékozott meg, amit egy asszony csinált. Ezért vettem magamnak a bátorságot, hogy viszonzásul női munkát küldjek, amit egy férfi készített.

Az első két kötetben az Alföld, majd a harmadik kötetben a Kisalföld és a nyugat-magyarországi peremvidék táj-földrajza jelenik meg. Ezek, s a még most készülő kötetek is részletesen foglalkoznak az úgynevezett ágazati, természeti, gazdasági tudnivalókkal. Közéteszik például a felszíni domborzattörténeti, geológiai kutatásokat. Jellemzik az ég-

REFLEKTORFÉNYBEN A GYENGÉBB NEM

KONFLIKTUS A LEVEGŐBEN

A nyugatnémet Lufthansa légitársaság és az általa foglalkoztatott stewardessek között vita robbant ki az egyenruhák színével kapcsolatban. A vállalat igazgatósága úgy rendelkezett, hogy a blúzok sárgák legyenek, a stewardessek viszont ragaszkodnak a fehér színhez, mivel a sárga rosszul illik az archoz. A vitát a Frankfurt Main-i munkaügyi bíróság döntötte el, amely a stewardesseknek adott igazat.

A HAZTIGOK KLUBJA

Az amerikai Wisconsin államban, Burlingtonban a hazugok klubja második díjjal jutalmazta a következő állítást: „Az idő olyan lassan telik nálunk, hogy egy naptárt két évig használhatunk.” Az első díjat Gregor Havel lelkes kapta, aki azt állította, hogy „a nőmozgalom a világon olyan méreteket öltött, hogy ezentúl a tyúkok a kakasokat fogják arra kényszeríteni, hogy tojásokat tojjanak”.

A NŐK ÉS A SPORT

Thomas Maclaphlin amerikai kutató szerint a nők megjelenése a futballpályákon, a rögbimeccseken és részvételük az iszappankrációkon, egészséges és normális dolog. A kutató véleménye szerint a nők meghódíthatják az ökölvívás és a súlyemelés területét is, és általában valamilyeni sport üzésére alkalmasak.

„TILOS A BEMENET”

A görög parlament nemrég azzal a nem mindennapi kérdéssel foglalkozott, hogy megszüntessék-e azt a rendelkezést, amely megtiltja a nőknek a belépést az úgynevezett „szertés köztársaságba”. Ez a hely, amelyen húsz kolostor van, az ország északi részében található, az Athos-félsz-

geten. A középkor óta nők egyáltalán nem jelenhetnek meg ott. A parlamentben heves vita folyt a felvetett kérdéssel kapcsolatban, de végül is a tilalom fenntartása mellett döntöttek.

Két közmondás

Vízszintes: 1. Magyar közmondás (zárt betűk: N, E, Ő, S, K, A). 15. Zsírparma az áll alatt. 16. Veszekszik. 17. Lebecsül. 18. Dologtalan méh. 20. Szarvas hósténye. 21. Városrészt rövidíté. 22. ZÜ. 23. Alma... (a kazah fővárosa). 24. Szakmára kitanít. 25. Személyes névmás. 26. Vigyázók, felügyelők. 28. AÓ. 29. Horgászszákmány. 30... a nap / De csillagok nem jöttek (Petőfi). 33. Vonatkozó névmás. 34. Szigetlet húzalokból álló burkolt vastag vezetékek. 35. Szovjetunió-beli nép. 37. Német építészsalád (Bruno, Max). 40. Réz-vas-vagy cinkszulfát. 41. A protaktinium vegyjele. 42. Ütlevél újabb felhasználását engedélyező pecsét. 44. Lisztes magvú gazdasági növények. 46. Légnemű anyag. 47. Enyhe csodálkozás indulatszava. 49. Maga előtt mozgat. 50. Hosszú idő múlva. 52. IDS. 53. Nehezen elválasztható érintkezés. 55. A tojásain ül (tájszóval). 56. AY. 57. Utóhangszeren játszik. 59. Zsírök. 60. Tartósan szomorú. 62. A lépcső részei. 64. Ozmán-török tiszt. 66. Zamatok. 68. Kétszeres Kossuth-díjas festőnk (Bertalan, 1880-1964). 69. Silló ezynemű betűi. 70. A „Dóra felenti” írójá. 72. Állat lakhelye. 73. Nógrád megyei község. 74. ... gótká. 75. A stroncium vegyjele. 76. Líányok, asszonyok. 78. Rég betűi keverve. 79. A júra felső kora. 80. Sítóvel töltött sütemény. 81. Vésres, ivásra való unszolás. 24. A Bakony egyik hegye. 25. Szén-bányában a levegővel robbanóanyagot alkotó

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	15				16					17			
18				19		20			21			22	
23			24					25		26	27		
28		29				30	31		32		33		
		34					35				36		
37	38					39	40					41	
42			43		44		45				46		
47				48		49			50		51		
52				53		54				55			
56				57					58		59		
		60						61	62	63			
64	65			66				67	68			69	
70				71		72		73				74	
75				76	77			78				79	
80				81				82		83		84	

Függőleges: 2. Anyagot adagoló gépész. 3. Gépies szó szerinti tanulás. 4. Mezőgazdasági eszköz. 5. ZA. 6. A nitrogén és a foszfor vegyjele. 7. Lehűt. 8. Védelem. 9. Gének titka. 36. Az oxigén és a szén vegyjele. 10. Ékel egy-nemű. 11. Len betűi. 38. József Attila-díjas keverve. 12. Gyötes. 13. Kiejtett betű. 14. Akik az előadást megtekintik. 18. Egy másik közmondás (zárt betűk: R, K, M, G, R, D). 19. Ize-sítóvel töltött sütemény. 21. Vésres, ivásra való unszolás. 24. A Bakony egyik hegye. 25. Szén-bányában a levegővel robbanóanyagot alkotó gáz. 27. Helyez. 29. Lovaglásra használt lo. 31. Bizonos színárnyalatú. 63. A kender gerbenezésekor fennmaradó hulladék. 65. Kossuth-díjas költőnk. 67. Zsákok úr. 69. A stresszjelmet magyar származású kidolgozója. 71. Az 1707-es országgyűlés alatt gőzben puht. 43. Fegyveres testület tagja. 45... Teréz (színművésznő). 46. Vizek mellett töltések. 48. A magyarsággal összeolvadt lovasnómad török nép. 51. Folyót mélt. 54. Kiegészít. 57. Kettőz. 60... Gastein (osztrák üdülőhely). 61. Bizonyos színárnyalatú. 63. A kender gerbenezésekor fennmaradó hulladék. 65. Kossuth-díjas költőnk. 67. Zsákok úr. 69. A stresszjelmet magyar származású kidolgozója. 71. Az 1707-es országgyűlés alatt gőzben puht. 43. Fegyveres testület tagja. 45... Teréz (színművésznő). 46. Vizek mellett töltések. 48. A magyarsággal összeolvadt lovasnómad török nép. 51. Folyót mélt. 54. Kiegészít. 57. Kettőz. 60... Gastein (osztrák üdülőhely). 61. Bizonyos színárnyalatú. 63. A kender gerbenezésekor fennmaradó hulladék. 65. Kossuth-díjas költőnk. 67. Zsákok úr. 69. A stresszjelmet magyar származású kidolgozója. 71. Az 1707-es országgyűlés alatt gőzben puht. 43. Fegyveres testület tagja. 45... Teréz (színművésznő). 46. Vizek mellett töltések. 48. A magyarsággal összeolvadt lovasnómad török nép. 51. Folyót mélt. 54. Kiegészít. 57. Kettőz.

HUMOR

— Uram, nem tetszik a véleményem — mondja az orvos.
— Talán magas, vagy nagyon alacsony?
— Nem is magas, nem is alacsony. Normális, de ez a mai világban nem éppen jó jel.

— Hova mész? — kérdi a fiatalasszony férjét.
— Az okos asszony sohasem kérdi. Hova megy a férje.
— Valóban? És az okos férfi megkérdezheti a feleségét, hova megy?
— Az okos férfi egyáltalán nem nő!

Új hidak, csomópontok a fővárosban

A főváros közlekedése és úthálózata az elmúlt évtizedben annyit fejlődött, mint korábban egy évszázad alatt. Budapest — akárcsak a világ legtöbb metropolisa — ennek ellenére nap nap után a zsúfolt forgalom terhét nyögi. Milyen a főváros közlekedése? — kérdeztük dr. Nagy Ervintől, a Fővárosi Tanács Közlekedési Főigazgatóságának főigazgató-helyettesétől.

— Ugyanazokkal a gondokkal és problémákkal küszködünk, mint az európai fővárosok. Tömegközlekedésünk, különösen gyorsforgalmi metrórendszerünk azonban a legjobbak közé tartozik. S ezt nem is mi mondjuk, hanem külföldi szakemberek állítják. A jelenlegi ötéves tervben 28 milliárd forint áll rendelkezésre a közlekedés, az úthálózat fejlesztésére.

— A közlekedési szakember mit tart ma a legnagyobb gondnak?

— A dunai átkelést és a belvárosi problémáját. Új hidat nagyon régen épült, a metróvonal ugyan jelentős segítséget adott, ám a meglévő hidak alig győzik a forgalmat: egyik-másik átépítésre szorul. A Margit-híd korszerűsítése után kerül sor a Petőfi-híd felújítására, majd ezt követi az Árpád-híd kiszélesítése. S már elkezdődött a déli Dunahíd tervezésének előkészítése, az új Lágymányosi-híd a Hungária körút folytatásaként szeli majd át a folyót. Ami a Belvárost illeti: elképesztő a forgalma, mivel egy nap 700 ezer ember fordul meg a mindössze két négyzetkilométernyi területen. (Budapest 526 négyzetkilométer összesen.) Jó lenne kitiltani a személynégyzetkilométer-forgalmat, de az átnyomó forgalom és a környező hidak miatt erre nincs lehetőség. Ennek ellenére nem mondtunk le a gépkocsik to-

rábbi korlátozásáról, így hamarosan a Vörösmarty térrel gazdagodik a gyalogos-, sétáló-zóna.

— Egyszerre folyik a Margit-híd, a Mártírok útja átépítése és a két hídfői gyalogos aluljáró kialakítása. Mikor lesz egyszer rend, viszonylagos ideális helyzet a városban?

— A főváros, mint minden város, örökösen változik, fejlődik, valamint mindig építeleni, korszerűsíteni kell. Legfontosabb feladatunk, hogy ezt a lehetőségekhez képest nagyobb zavar nélkül bonyolítsuk le. A metróprogramban nincs megállás — 1980-ig újabb két szakasz készül el — át kell építeni a Boráros tereket is, a gyorsvasút bejön a Kálvin térre, s megkezdődik a Flórián tér átépítése is. Tehát nincs megállás, kényelmetlenséggel számolni kell.

— Hány személygépkocsit bír el a főváros?

— A tömegközlekedési járműveket nem számítva, jelenleg több mint 200 ezer fővárosi autótulajdonossal kell számolnunk, ehhez jön évente 1,5 millió külföldi és a megszámlálhatatlan vidéki autós. Hogy hány kocsit bír el végül is a város, ezt a kérdést az élet fogja megoldani, nevezetesen: annak a józan belátása, hogy zsúfolt forgalomban nem érdemes unostanul beülni az autóbá, ha ott a gyors és kényelmes metró.

— Milyen új felüljárókkal gazdagodik idén a város?

— Elkészül a Szentendrei úton a HÉV fölötti felüljáró, a Sibrik Miklós úti felüljáró, a Kőnyves Kálmán körutat átvezető Úllői úti felüljáró és az M3-as Kacsóh Pongrác úti bevezető szakaszhoz tartozó hídnak a fele. Emellett működésbe lép a főváros forgalmi alya: a jelzőlámpás csomópontokat irányító központ.

Tej és alkohol

Január elején, amikor életbe lépett az alkoholfogyasztást mérsékelő, korlátozó intézkedés, a vendéglátó üzletek dolgozói nem tekintették túízott bizakodással a jövő elé. A rendelkezés ugyanis — amely szerint reggel kilenc óráig nem szabad szeszes italt felszolgálni — elsősorban az eszpresszók, vendéglátó forgalmán, bevételén érezteti hatását. Az intézkedés óta eltelt két hónap tapasztalatai ezt alá is támasztják. A Belkereskedelmi Minisztérium adatai szerint a vendéglátás sem januárban, sem februárban nem teljesítette tervét, e két hónap alatt a forgalom még a tavalyi szintet sem érte el. A szeszfogyasztás azonban — legalábbis a vendéglátóhelyeken — valóban mérséklődött: januárban — februárban 14 százalékkal kevesebb égetett szeszt szállítottak ezeknek az üzleteknek.

A bolti kiskereskedelmi forgalom viszont ebben az időszakban ugyancsak megemelkedett, amiben bizonyal szerepet játszott az a tény is, hogy 26 százalékkal több égetett szeszt szállítottak az üzletekbe, mint tavaly az év első két hónapjában. Egyszerűbben fogalmazva: akit nem szolgálnak ki a vendéglátóhelyeken, az a KÖZÉRT-ben veszi meg napi hajnali, reggeli nélkülözhetetlen szeszadagját.

Az alkoholfogyasztás mérséklése társadalmi ügy. A vendéglátóiparban bevezetett korlátozás — bár jelentős tényező — nem lehet az egyetlen megoldás. A gyárak, üzemek, intézmények vezetőinek, kollektíváinak legalább ilyen módszeresen, hathatósan kell örködniük: házon belül intézkedéssel is ügyelniük dolgozóik „józságára”. Maradjunk azonban a vendéglátó üzleteknél: számukra ezentúl az ételek, üdítőitalok forgalmának növelése a feladat. Nem könnyű, de nem is lehetetlen ennek megvalósítása. Az or-

szágban sok helyen máris igen jó kezdeményezések születtek ennek érdekében. Komárom megyében például az Utasellátó Vállalat egyik bisztrójában, finom, olcsó ételekkel várják a betérőket: Dunaújvárosban — s több vidéki városban is — talponállókát alakították át éttermekké, illetve olyan cukrászdákká, amelyekben nemcsak szeszt fogyasztanak, hanem dohányozni is tilos. Több megye vezetői az ideai beruházási tervekben már figyelembe veszik az alkohol értékesítését korlátozó rendelkezést is, s ennek megfelelően építenek, illetve alakítanak át üzleteket.

A két hónap vendéglátói tapasztalatai azt is mutatják: a jó üzleti, kereskedelmi érzék minden bizonnyal segíti a kezdeti nehézségek megoldását. Az ételek, üdítőitalok mellett akad még egy, eddig „kiaknázatlan” lehetőség: a tej- és tejtermékek nagyobb kínálata. Igaz, merésznek tűnik arra gondolni: aki eddig féldeci konvakkal kezdte a napot, ezután joghurt vagy forró kakaó nélkül nem tud elindulni a munkahelyére... De ha a megszokott vendéglátóben gusztyos, esetleg többféle reggelit kínálnak neki, talán azt is elfogyasztja. Hányan változtatják meg szokásaikat, azt nem lehet előre tudni. A cél viszont annyira nemes, hogy érdemes erőfeszítéseket tennünk érte.

Magyar gyógyszernapok. Havanna, Krakko, Bagdad, Damaszkusz és Buenos Aires volt a színhelye azoknak a magyar gyógyszeripari és orvostudományi tanácskozásonak, bemutatóknak, amelyeket a Medimpex Külkereskedelmi Vállalat rendezett meg. Kubában most első ízben mutatták be kiállításán a magyar gyógyszereket, s rendeztek előadásorozatát orvostudományunk eredményeiről.

Magyar gyógyszernapok. Havanna, Krakko, Bagdad, Damaszkusz és Buenos Aires volt a színhelye azoknak a magyar gyógyszeripari és orvostudományi tanácskozásonak, bemutatóknak, amelyeket a Medimpex Külkereskedelmi Vállalat rendezett meg. Kubában most első ízben mutatták be kiállításán a magyar gyógyszereket, s rendeztek előadásorozatát orvostudományunk eredményeiről.

Béke- és barátsági hónap

A magyar békemozgalomban tevékenykedő tömegszervezetek — a Béke-világtanács és más demokratikus nemzetközi szervezetek társadalmi akcióihoz csatlakozva — május 9-iki kezdettel, béke és barátsági hónapot szerveznek. A rendezvénysorozat középpontjában a biztonságos jövőért, a fegyverkezési hajszá megszüntetéséért, a tömegpusztító fegyverek, a neutronbomba betiltásáért, a katonai enyhülésért, a leszerelésért folytatott küzdelem áll. A békehónap megnyitására május 8-án a Parlamentben, az Országos Békétanács ülésén került sor. Május 9-én az általános és középiskolák KISZ- és úttörőszervezetei megemlékeztek a fasizmus felett aratott győzelem 33. évfordulójáról. Május 8-16. között az Országos Békétanács, az Európai Biztonság és Együttműködés Magyar Nemzeti Bizottsága, a Hazafias Népfőnt a többi társadalmi és tömegszervezet közreműködésével megrendezi az európai biztonság és együttműködés hetét. Négy egyetemi városban — Szegeden, Debrecenben, Miskolcon és Pécsen — fórumokat szerveznek a béke erőinek nemzetközi kezdeményezéseiről. Május 8-25. között afrikai szolidaritási hét lesz, ennek keretében szolidaritási nagygyűlést rendeznek Budapesten. Kiemelkedő rendezvény, egybeköltözés lesz a FŐMO béke és barátsági filmhónapja, Szegeden pedig a hagyományos békekoncert.

Bővítik a Halimba III. bauxitbányát

A jelenleg működő bauxitbányából kiaknázható érckészletek 1980-ig kimerülnek. Pótlásukra új bányázemeket kell létesíteni az újabb bauxit-lelőhelyeken, hogy az alumíniumipari központi fejlesztési programnak megfelelően továbbra is elegendő nyersanyaggal lássák el timföldgyárainkat.

A jelenleg működő bauxitbányából kiaknázható érckészletek 1980-ig kimerülnek. Pótlásukra új bányázemeket kell létesíteni az újabb bauxit-lelőhelyeken, hogy az alumíniumipari központi fejlesztési programnak megfelelően továbbra is elegendő nyersanyaggal lássák el timföldgyárainkat.

A kimerülő bányák pótlására most feltárják a mélyszinti értelepeket a Rákhegy II. bányauzemben, nagy erővel dolgoznak a Bito II. nagyberuházás megvalósításán, és megkezdődik az iharukúti bányamagnagytárolásának előkészületei. Az utánpótlást segíti a Halimba III. bányauzem bővítése is; a beruházás programját most hagyta jóvá a Minisztertanács.

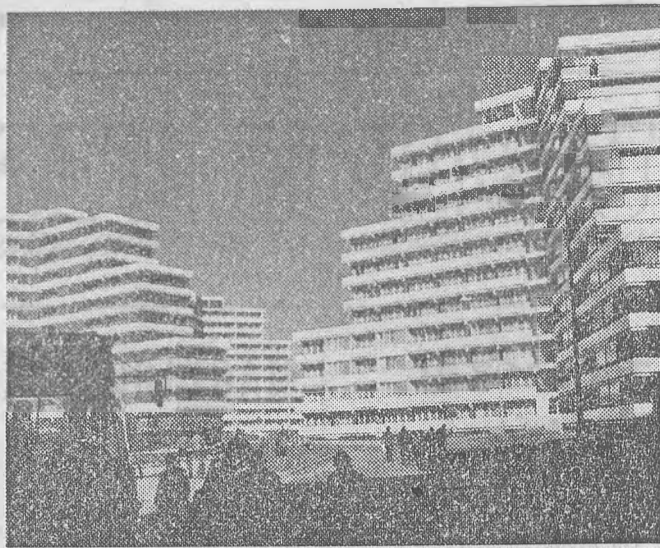
A Magyar Alumíniumipari Tröszt legnagyobb bauxitbányája az 1972-ben átadott Halimba III., amely évente 600 ezer tonna bauxitot szállít a timföldgyáraknak. A bővítés nyomán újabb 600 ezer tonnával nő a termelés. A hat évvel ezelőtt megnyitott bauxit értelep mélyebb szintjeit kell feltárni, mégpedig úgy, hogy az pótolja a kiaknázott régi bányauzem termelését, tehát évente 1,2 millió tonna bauxitot szállított felszínre.

Csaknem 800 millió forintot költenek az új bányarész kialakítására, energiaellátó hálózatának kiépítésére. A korszerű gépek beszerzésére. A munka az idén kezdődik, s a nagyberuházás teljes befejezésének határideje 1983. de már jóval korábban. 1981-ben meg kell kezdeni a termelést. Ez 200 ezer tonna bauxittal kell hozzájárulni a timföldgyárak nyersanyag-ellátásához.

Magyar gyógyszernapok. Havanna, Krakko, Bagdad, Damaszkusz és Buenos Aires volt a színhelye azoknak a magyar gyógyszeripari és orvostudományi tanácskozásonak, bemutatóknak, amelyeket a Medimpex Külkereskedelmi Vállalat rendezett meg. Kubában most első ízben mutatták be kiállításán a magyar gyógyszereket, s rendeztek előadásorozatát orvostudományunk eredményeiről.

Magyar gyógyszernapok. Havanna, Krakko, Bagdad, Damaszkusz és Buenos Aires volt a színhelye azoknak a magyar gyógyszeripari és orvostudományi tanácskozásonak, bemutatóknak, amelyeket a Medimpex Külkereskedelmi Vállalat rendezett meg. Kubában most első ízben mutatták be kiállításán a magyar gyógyszereket, s rendeztek előadásorozatát orvostudományunk eredményeiről.

KILENCEDIK „Y” HÁZ

Tapolcán a bauxitbányászok lakótelepén a napokban újabb szazegy család költözött be a kilencedik „Y” ház modern, összkomfortos lakásaiba

Csongrád megyei beruházási gondok

A jó természeti adottságú Csongrád megye mindig is mezőgazdaságról volt híres, de a legutóbbi húsz év iparfejlesztési politikájának köszönhetően fokozatosan nőtt a vidék ipari fejlettsége is. Az extenzív iparfejlesztés az elmúlt öt évtizedben lényegesen befejeződött, itt tehát az idő az intenzív fejlesztés lehetőségeinek kihasználására. A népgazdaság V. ötéves tervéből Csongrád megye fejlesztési lehetőségei több mint harmincmilliárd forintba légnak. Eppen ezért volt jelentős az a tájékoztató, amelyet az Állami Fejlesztési Bank területi fiókja adott a megyei tanács végrehajtó bizottságának a nem tanácsai fejlesztések helyzetéről, várható alakulásáról. A tájékoztatóban a bank kétszázalékos beruházási adatait értékelte.

A vizsgálat szerint a területfejlesztésben különösen a nehézipar és a mezőgazdaság járt elől az utóbbi két esztendőben, míg a kommunális ágazat az 1976-os elmaradás után mostanában közelíti meg a tervezett arányt. A legtöbb probléma abból adódik, hogy az építőipar nem tudja kielégíteni a beruházási igényeket. A felmérés szerint Csongrád megyében a beruházási piac fészaltsége az országos átlagot már az elmúlt esztendőben is meghaladta, s lényeges mértékben azóta sem csökkent. Az 1975-ről áthúzódó munkák nagysága — csak az állami beruházások körében — egymilliárd forintba rúgott.

A megye termelői szervezetei az elmúlt két évben a termelés növekedésében az országos átlagot is meghaladó ütemet értek el — kivéve az élelmiszeripart. A beruházások megvalósításánál most is jellemző, hogy a dekoncentráció és a befejező szakipari munkák elhúzódnása miatt a beruházá-

sok jelentős része nem fejeződik be határidőre. A szerződési kikötések lehetőségeit adnak rá, hogy szervezetenként, munkaidő-kihasználás és a minőség hiányosságai miatt adódó veszteségeket a megrendelőkre hárítsák át.

A fejlesztések megvalósítására a folyamatos késedelem a jellemző. A legutóbbi két év 64 beruházásának több mint a fele egy vagy több évvel az eredetileg tervezett határidő után állt üzembe. A jelenleg folyamatban levő 83 beruházásból tizenegyre már tavaly be kellett volna fejeznie, további tizenkét beruházásnál máris nyilvánvaló, hogy a határidő csúzni fog. Az előkészítés alatt álló 52 beruházás csaknem fele már most is késik, tehát várhatóan az átadás is késni fog. A jelentés már most megállapítja, hogy a tervidőszak feladataiból sok áthúzódik a VI. ötéves terv-időszakra.

Az Állami Fejlesztési Bank területi fiókjának kritikusan elemző jelentése összefoglalóként megállapítja, hogy a jelek szerint a közeljövőben sem enyhül a megyében a kivitelezői kapacitáshiány, és nem csökken a beruházások befejezésének késedelme. A lehetőségek azonban adottak a feszültségek enyhítésére: sürgős teendő az építőipar belső tartalékainak feltárása, s fokozni kell a korszerű technikának és a munkaerőnek a hatékonnyabb kihasználását. Javítani kell a kivitelezésben részt vevő vállalatok együttműködését és az előkészítési munka színvonalát.

Mindez természetesen nemcsak Csongrád megye beruházási politikájára érvényes, hanem országsszerte felhasználható tapasztalat. Ezért volt érdekes a bank elemzése a Csongrád megyei fejlesztések helyzetéről.

Meggyorsult a sertéstelepek korszerűsítése

Országsszerte megélnékült a régebben épült sertéstelep fejlesztése, korszerűsítése. Ezen is lemérhető a sertéstelepek rekonstrukcióját segítő állami támogatás hatása.

Tavaly 40 tsz-ben és 22 állami gazdaságban került sor felújításra, üzemhővítésre; összesen több mint 90 ezer állat elhelyezési, tartási feltételeit korszerűsítették. Baranya megye 24 szakosított sertéstelepe közül 13-ban már véget ért a rekonstrukció, a korszerűsített üzemek évente 24 ezerrel több hizott sertést értékesítenek. Ezzel három új szakosított telep létrehozását takarították meg.

Az ország legnagyobb sertéstenyésztő megyéjében, Bács-Kiskunban tíz telepen rendezkedtek be a korszerű tartásra, további kilenc üzemben még munkát ad a korszerűsítés. Viszonylag jól állnak a somogyi gazdaságok is; a szakosított telepek nagy részében befejeződött a beruházás Szabolcsban öt üzemet újítottak fel, Tiszadobon és a Nyíregyházi Mezőgazdasági Főiskola tangazdaságában, valamint a húsipar egyik telepén jól halad a rekonstrukció.

Ezek a korszerűsítések hozzájárulnak a hatékonyság, illetve a nyereség növeléséhez. A malacnevelésnél harmadával több helyet nyertek az állatok elhelyezésére az új, úgynevezett rácsnádazatos technológiával Fejér megyében. A veszprémmvársányi tsz-ben modern, új technológiával két százalékkal csökkentették a malacelhullást, ami alapvetően javítja a telep jövedelmezőségét.

A telepek felújítását több megyében ügyesen összekapcsolták a háztáji termeléssel; Pest megyében választott malacokat adnak a kistermelőknek, és a takarmányellátást is szavatolják.

Pest megyében az állatok elhelyezésére szolgáló, úgynevezett, batriákai gyenge minőségű és a beszerzés nehézségeit teszik szóvá a közös gazdaságok szakemberei, s nehezményezik, hogy a telepek gépeinek szervizellátása sem kielégítő. Sok helyütt hiányoznak a higiénikus feltételeket biztosító felszerelések, és általánosan nevezhető gond, hogy a sertésönetetők és -itatók nem biztosítják az etetés optimális feltételeit.

HÍREK

Új tantermek, napközi otthonok

Budapesten tavaly a tanács a tervezettnél jóval többet, 3 milliárd 250 milliót fordított oktatásra. Az általános iskolai hálózatot 154 teremmel bővítették. A költségvetés lehetővé tette, hogy 147 újabb napközi otthonos csoportot szervezzenek. Jelentősen nőtt az egész napos oktatásban részt vevők száma is.

A középfokú oktatásban emelkedett a szakmát adó osztályok aránya. Idén szeptemberben 23 ipari szakközépiskolában kezdődik az új rendszerű oktatás. Csaknem 3 ezer munkásgyerek részesült ösztöndíjban. Fejlesztették a felsőfokú tanulmányokra előkészítő tanfolyamokat is.

A Nyomdászszakszervezet Gutenburg Kórusa a belgiumi Neerpeltben megrendezett európai ifjúsági zenei fesztiválon 98 együttes versenyében az első helyet szerezte meg, s elnyerte a belga kulturális miniszter elismerő plakettjét is.

Gyomtenyésztési programot dolgoztak ki a növényvédelmi központ szakemberei. Az idén két megyében, Békésben és Tolnában kezdődik meg az általános védekezés, de soron kívül két újabb megye, Bács-Kiskun és Vas is csatlakozott az akcióhoz.

Elektronikus mérőkészülékek gyártására szakosítási és kooperációs szerződést írtak alá Brnóban a csehszlovák Tesla és Kovo vállalat, valamint a Metrimex képviselői.

Marx születésének 160. évfordulójára alkalmából emlékkiállítás nyílt meg a szegedi Somogyi Könyvtárban, melynek könyvtárcsajái közül a kiállítás bemutatja a tökéletes eredeti német kiadását is.

Életmentő-emlékéremmel tüntették ki Vincze Józsefnek, az Épületkerámia-ipari Vállalat esztergályosát, aki február elején élete kockázatával végzetes vasúti szerencsétlenségtől mentett meg egy utast.

Szoborpark Pécsen. A mesekaljai város új látványossággal gyarapodott: létrejött a város első szoborparkja, amelyet a műemléki központban, a székesegyház közelében levő művészeti szakközépiskola udvarán alakítottak ki. A park anyagát évről évre bővítik és cserélik majd.

Infarktus-előreljzés. Észt orvosok felfedezték, hogy az infarktus előtt fél évvel — sőt néha még hamarabb — különleges fehérjék, úgynevezett tetraantitestek jelennek meg a beteg szervezetében. Ezek mennyiségéből következtetni lehet a közelgő veszélyre, így lehetőségessé válik a megelőzés is.

Kilépett medréből Jugoszláviában — az utóbbi napok erős esőzések következtében — Bosznia-Hercegovina területén a Száva több jobb parti mellékfolyója, köztük a Tinja. Macedóniában a Vardar és néhány kisebb folyó öntött ki, s elárasszott harminc lakóházat is. Az árvíz elmosott egy hidat. Hírügynökségi jelentések szerint emberéletben nem esett kár.

Újabb híd épül a Szamoson Tunyogmatolcs térségében. A háromnyílású, két pilléren nyugvó, 155 méter hosszú és 11 méter széles mederhíd elemét a Ganz-MÁVAG-ban készíttik, a munkát pedig a Szabolcs megyei Közüli Építő Vállalat dolgozói végzik.

Nyírják a birkákat a Laitahansági Állami Gazdaságban, ahol ötezer anyva és három ezer növendék birkát „kopasztanak” meg. Mintegy 300 maza gypjárja számítanak.

HÍRADÓ

SAJTÓSZEMLE
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
1054 Budapest,
V. Steindl utca 8.
Kiadja
az Ifjúsági Minisztérium
Bv. Országos Parancsnoksága
78-1931. Szikra Lapnyomda
Budapest